

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Místní poplatky v obci
Local Taxes of Municipality

Student: Lenka Pavlíková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Marečková

Ostrava 2010

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Pavlíková**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Místní poplatky v obci**
Local Taxes of Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Místní poplatky jako součást příjmů obcí
 3. Analýza hospodaření obce
 4. Zavádění a správa místních poplatků v obci
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

GRŮŇ, L. *Finanční právo a jeho instituty*. 3. vyd. Praha: Linde, 2009. 336 s. ISBN 978-80-7201-745-4.
JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace: empirie a teorie*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 426 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
PELC, V. *Místní poplatky - úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. vyd. Praha: Linde, 2008. 304 s. ISBN 978-80-7201-691-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Marečková**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh vypracovala samostatně a že jsem uvedla v seznamu literatury veškeré použité informační zdroje.

V Pustějově 4. května 2010

.....

Lenka Pavlíková

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	MÍSTNÍ POPLATKY JAKO SOUČÁST PŘÍJMŮ OBCÍ.....	3
2.1	Charakteristika příjmů obcí.....	3
2.2	Historie poplatků	8
2.3	Charakteristika místních poplatků.....	12
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE.....	17
3.1	Historie města.....	17
3.2	Současnost města.....	19
3.3	Analýza hospodaření 2004 – 2008	24
4	ZAVÁDĚNÍ A SPRÁVA MÍSTNÍCH POPLATKŮ V OBCI.....	34
4.1	Zavádění místních poplatků	34
4.2	Místní poplatky za sledované období 2004 – 2008	35
4.3	Výběr a vymáhání místních poplatků.....	47
5	ZÁVĚR.....	49
	SEZNAM LITERATURY	51
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Právní postavení obcí je upraveno Ústavou České republiky (zákon č. 1/1993 Sb.) v hlavě sedmé nazvané Územní samospráva. Nejdůležitější je však zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který definuje obec jako základní území samosprávné společenství občanů, které je vymezeno svými hranicemi. Za pojem obec je považováno jak město, městys, statutární město tak i hlavní město Praha. V České republice se nachází 6 249 obcí, které prostřednictvím svých obecních úřadů vykonávají veřejnou správu. Z hlediska výkonu státní správy jsou obce děleny do několika skupin, kde první skupina je tvořena všemi obcemi České republiky. Do další skupiny patří obce s pověřeným obecním úřadem, na které stát přenesl část výkonu státní správy. Do třetí skupiny lze pak zařadit obce s obecním úřadem s rozšířenou působností, na které přešla většina pravomocí zrušených okresních úřadů (některé pravomoce přešly na samosprávné kraje). Obec Studénka, na kterou je tato bakalářská práce zaměřena, je obcí s pověřeným obecním úřadem, matričním a stavebním úřadem.

Na zákon o obcích navazují i další právní předpisy, kterými se musí obec řídit. Jedná se například o zákon o volbách do zastupitelstev v obcích, o místních poplatcích, o správě daní a poplatků, o rozpočtových pravidlech, o postavení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, o úřednících územních samosprávných celků a správní řád.

Tématem bakalářské práce je taková problematika, která se dotýká každého občana, a proto by každý občan měl mít podvědomí o činnosti obce, ve které žije a jaké práva (např. účastnit se zasedání zastupitelstva obce) a povinnosti (např. závazek platit místní poplatky) mu ze zákona vyplývají.

Bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol. V první kapitole budou charakterizované jednotlivé příjmy a výdaje v rozpočtu obce a následné zařazení místních poplatků do těchto příjmů. Dále bude tato kapitola zaměřena na poplatky obecně a jejich vývoj z historického hlediska do současnosti a také zde bude popsána jednotlivá charakteristika místních poplatků dána ze zákona.

Druhá kapitola bude charakterizovat město Studénku jak z její historie tak současnosti. Budou zde popsány jednotlivé části města, památky, vybavenost a organizační struktura města.

V další části této kapitoly se bude nacházet analýza hospodaření města ve sledovaném období 2004 – 2008 a její celkové zhodnocení. V jednotlivých letech budou analyzovány příjmy a výdaje a jejich procentní podíl na celkovém rozpočtu města.

Poslední třetí kapitola bude zaměřena přímo na místní poplatky ve městě Studénka ve sledovaném období 2004 – 2008 a jejich následné zhodnocení. Budou zde rozebrány jednotlivé místní poplatky, které město uplatňovalo na svém území včetně jejich sazeb, splatnosti, úlev a osvobození. Dále bude zde popsáno zavádění místních poplatků a následný výběr a vymáhání v daném městě.

Cílem bakalářské práce je analyzovat hospodaření města se zaměřením na místní poplatky ve sledovaném období 2004 – 2008 včetně jejich zavádění, správy, výběru a vymáhání.

Hypotéza číslo jedna říká, že výše příjmů z místních poplatků nepokrývá náklady s nimi spojené.

Hypotéza číslo dvě říká, že podíl místních poplatků na celkových daňových příjmech tvoří v průměru 5 %. Tato procentní výše je průměrný podíl místních poplatků na celkových daňových příjmech za celou Českou republiku

V práci bude použita metoda analýzy hospodaření města ve sledovaném období. Analýza příjmů v rozpočtu města bude zahrnovat skutečné příjmy získané v daných letech s porovnáním se schválenými příjmy a jejich členění na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Analýza výdajů v rozpočtu města bude zobrazovat skutečně vynaložené výdaje v porovnání se schválenými výdaji a jejich členění z hlediska běžných a kapitálových výdajů. Dále bude v práci použita metoda komparace pro porovnání a zhodnocení údajů z jednotlivých let zjištěných v analýze hospodaření města.

2 MÍSTNÍ POPLATKY JAKO SOUČÁST PŘÍJMŮ OBCÍ

Obec je veřejnoprávní korporace, která hospodaří se svým vlastním majetkem, vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, která vyplývá z těchto právních vztahů.¹ Je vymezena hranicemi svého území a je základním územím samosprávným společenstvím občanů. Pokud má obec alespoň tři tisíce obyvatel, stává se městem.

Tato kapitola je zaměřena na místní poplatky, které se řadí mezi příjmy obce, dále na poplatky obecně z historického hlediska jejich vývoje a charakteristiku jednotlivých místních poplatků dané ze zákona.

Obec také hospodaří se svým vlastním rozpočtem, který je sestavován za kalendářní rok. Je to bilance příjmů a výdajů dané obce, ve které jsou zachyceny všechny finanční operace. Jeho struktura vychází z rozpočtové skladby.

2.1 Charakteristika příjmů obcí

Příjmy obce se dělí na dvě skupiny, a to na příjmy běžné a kapitálové. Běžné příjmy se každoročně opakují a vztahují se k danému rozpočtovému roku. Nazývají se také příjmy neinvestiční. Těmito příjmy jsou financovány provozní potřeby obce prostřednictvím běžných výdajů. V tabulce číslo 2.1 je zobrazeno členění běžných příjmů.

Tabulka č. 2.1 Členění běžných příjmů

Běžné příjmy
Daňové <ul style="list-style-type: none">• Svěřené daně (např: daň z nemovitosti)• Sdílené daně(např: daň z přidané hodnoty)• Místní poplatky• Správní poplatky
Nedaňové <ul style="list-style-type: none">• Uživatelské poplatky za služby• Příjmy z pronájmu majetku• Příjmy od vlastních neziskových organizací• Dary a příspěvky

¹ Lajtepová, E., 2007

<ul style="list-style-type: none"> • Jiné
<p>Dotace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Běžné dotace ze státního rozpočtu • Běžné dotace ze státních fondů • Dotace od územních rozpočtů (krajů) • Dotace z fondů Evropské unie

Zdroj: Provazníková, R., 2009, vlastní zpracování.

Daňové příjmy

Patří mezi nejvyšší příjmy obce.² Do této skupiny příjmů patří zejména daně svěřené, sdílené a poplatky. Rozdělení daní je dáno pravomocemi různých územních samosprávných celků, které se liší podle toho, do jaké úrovně mohou ovlivnit daňovou legislativu, daňovou správu, daňové sazby a také daňové určení. Z hlediska daňového určení daní se rozlišují dva typy: samostatný daňový základ a společný daňový základ. Samostatný daňový základ se uplatňuje u svěřené daně jako je daň z nemovitosti, kde celý výnos náleží obci a nebo také u daně z příjmů právnické osoby, kdy je právnickou osobou přímo daná obec. „U společného základu si mohou nižší vládní úrovně stanovit přírážky ke státním daním nebo dostávat určité podíly z celostátního výnosu daní.“³

Do tohoto typu daňového určení se řadí :

- daň z příjmů fyzických osob z podnikání (od podnikatelů, 30 % výnosu),
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (podle zaměstnanců, 1,5 % celostátního výnosu),
- daň z příjmů fyzických osob z podnikání (podle velikostní skupiny, 21,4 % z 60 % celostátního výnosu),
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (podle velikostní skupiny, 21,4 % celostátního výnosu),
- daň z příjmů fyzických osob srážková (21,4 % celostátního výnosu),
- daň z příjmů právnických osob (podle velikostní skupiny, 21,4 % celostátního výnosu),
- daň z přidané hodnoty (21,4 % celostátního výnosu).

² Provazníková, R., 2009

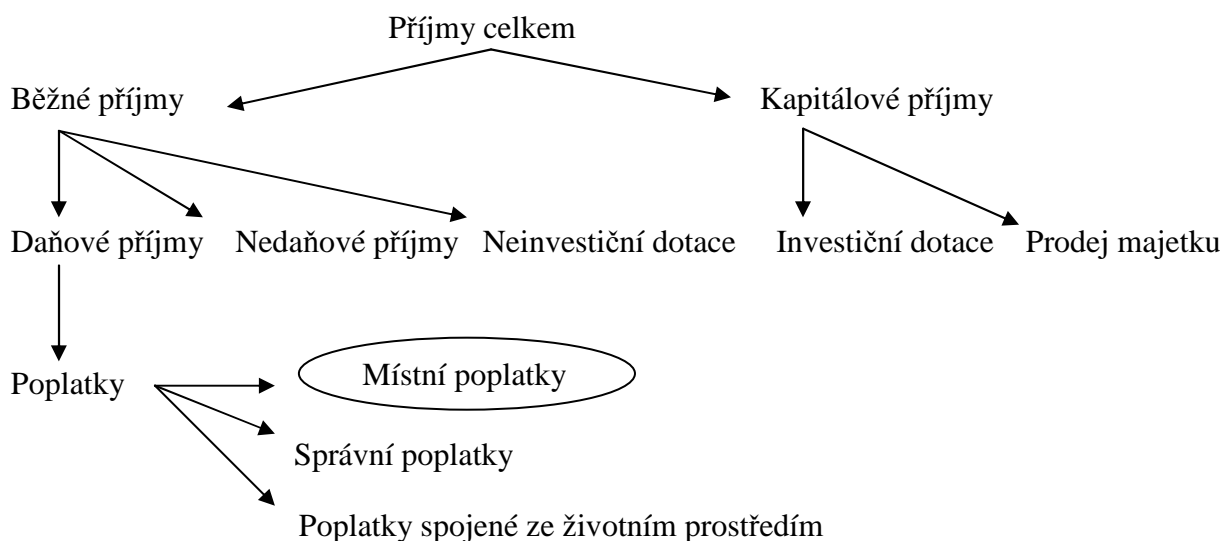
³ Provazníková, R., 2009, strana 106

Další položkou daňových příjmů jsou poplatky, které se dělí na poplatky správní, místní a poplatky spojené se životním prostředím.⁴ Správní poplatky jsou vybírány podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, které obce vybírají při výkonu přenesené působnosti. Tento poplatek je vybírán za úkony jako jsou například ověření podpisu (tzv. vidimace), ověření stejnopisu listiny (tzv. legalizace), vydání stavebního povolení nebo vydání živnostenského oprávnění.

Místní poplatky mají specifickou podobu. Jsou dány zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Jejich základní charakteristikou je fakultativnost. To znamená, že nejsou povinné ani závazné a každá obec je oprávněna sama rozhodnout, které poplatky na svém území podle zákona uplatní. Obligatorními se stávají poplatky poté, co jsou stanoveny obecně závaznou vyhláškou obce. Další charakteristikou je, že zákonodárce u jednotlivých poplatků stanovil horní hranici, ale o její skutečné výši rozhoduje obec. Dále také může obec obecně závaznou vyhláškou některé subjekty od poplatku osvobodit nebo také může na základě žádosti poplatníka poplatek zcela nebo částečně prominout. Poslední charakteristikou místních poplatků je, že správa náleží do působnosti obecnímu úřadu, který má právo činit potřebná opatření jako je například vyhledávat poplatkové subjekty, vyměřit poplatky, vyúčtovat je, vybrat a také vymáhat a kontrolovat.

Poplatky spojené se životním prostředím jsou též upravovány zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Jedná se například o poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, poplatek za znečištění ovzduší, poplatek za uložení odpadů a jiné. V obrázku číslo 2.2 je znázorněno začlenění místních poplatků do příjmů obcí.

Obrázek č. 2.2 Začlenění místních poplatků do příjmů obcí

⁴ Provazníková, R., 2009

Zdroj: vlastní zpracování.

Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy se řadí příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty (jsou udělovány v rámci přenesené působnosti například stavebním úřadem), dary a příspěvky případně příjmy z mimorozpočtových fondů.⁵

Příjmy z podnikání představují zdroj finančních prostředků, kterým jsou financovány místní potřeby obce. Do této skupiny patří podíly na zisku právnických osob s majetkovou účastí obcí, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z obchodování s cennými papíry. Co se týče příjmů z pronájmu majetku, jejich výše závisí na tom, jaký majetek obec vlastní a v jakém je stavu. Nejvýznamnější majetek, který obec vlastní, je půda (pozemek). V poslední době roste význam zakládání rozvojových projektů, které se zaměřují na využití obecních pozemků. Zpravidla obec poskytne pozemek a soukromý partner hradí veškeré stavební náklady a správu. Výtěžek pak plyne z nájemného, které závisí na úspěšnosti daného projektu. Jedná se o takzvané projekty na principu partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership). Lze říci, že nejvýznamnější příjem jsou příjmy z pronájmu obecních domů.

Dalším nedaňovým příjmem, ale současně i nákladem, jsou uživatelské poplatky, které jsou založeny na zásadě prospěchu a užitku ze spotřeby statku.⁶ Obec tyto uživatelské poplatky většinou neprovozuje sama, ale zajišťuje je prostřednictvím jiných subjektů. Zpravidla se jedná o smíšené veřejné statky. Tyto příjmy z poplatků jsou pro obce velmi důležité, protože jsou to ony, které poskytují většinu služeb občanům. Jsou využívány za účelem dodávky pitné vody – vodné, za čištění odpadních vod – stočné, za svoz a likvidaci komunálního odpadu a jiné.

Dotace

Dotace lze rozdělit na dvě skupiny, a to na dotace účelové a neúčelové.⁷ Účelové dotace obsahují podmínky, které konkretizují použití dotace na konkrétní veřejný statek. Tyto dotace mohou být jak mandatorní tak diskreční a mohou být použity k financování kapitálových a běžných výdajů. Mandatorní dotace jsou právně vynutitelné závazky od poskytovatele vůči danému příjemci, kdy zákonná legislativa stanoví její výši a podmínky jejího poskytnutí.

⁵ Provazníková, R., 2009

⁶ Provazníková, R., 2009

⁷ Jílek, M., 2008

Diskréční dotace nemá formu nároku a jsou limitovány časovým horizontem, kdy jsou poskytovány a týkají se zejména specifických infrastrukturních projektů nebo řešení následků přírodních pohrom.

Mandatorní účelové dotace mohou být podmíněny finanční spoluúčastí příjemce nebo také jsou poskytovány v pevné fixní částce.⁸ Dále se také může jednat o dotace s otevřeným koncem, které mají v podstatě neomezený objem nebo dotace s uzavřeným koncem, které jsou omezeny a týkají se většinou konkrétních projektů. Jestliže dojde k tomu, že mandatorní dotace pokrývá celých 100 % nákladů poskytovaných statků, potom se příjemce nemusí spoluúčastnit na financování a jedná se o takzvanou dotaci bez spoluúčasti. Dotace diskrečního charakteru mohou být někdy poskytovány s podmínkou, že územní samospráva přispěje k realizaci projektu. Tyto dotace jsou nazývány spolufinancování. Celkově jsou účelové dotace používány k financování například všeobecných veřejných služeb, zdravotnictví, vzdělání atd.

Neúčelové dotace jsou takové, které nemusí být vynakládány na určitý veřejný statek a při jejich poskytování není nutná spoluúčast příjemců.⁹ Územní samospráva může sama rozhodnout, na co budou tyto peněžní prostředky z této dotace vynaloženy. Z toho vyplývá, že územní samospráva má volnost v rozhodování o užití dotace. Tyto neúčelové dotace jsou však nejvhodnější k financování části výdajů místních veřejných statků, které odrážejí preference daných územních samospráv. Lze je rozdělit jak u účelových dotací na mandatorní nebo diskreční. Pokud se jedná o mandatorní neúčelové dotace, mohou být ve formě všeobecných nebo blokových dotací. Jejich rozdíl spočívá v tom, že bloková dotace je používána k vymezenému účelu, přičemž využití dotace nepodléhá kontrole. Dále tyto neúčelové dotace mohou být dány ve formě paušální fixní částky nebo mohou být vztaženy k příjmovému úsilí územní samosprávy. „To znamená, že čím více příjmů (daní) je územní samospráva schopna získat, tím více bude získávat dotací.“¹⁰

⁸ Jílek, M., 2008

⁹ Jílek, M., 2008

¹⁰ Jílek, M., 2008, strana 302

Kapitálové příjmy

Příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku, se nazývají příjmy kapitálové.¹¹ Tyto příjmy jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné. Do této skupiny příjmů lze zahrnout příjmy z prodeje majetku, kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy, příjmy z půjček, příjmy z emise vlastních obligací, přebytek běžného rozpočtu nebo také dary na investice.

2.2 Historie poplatků

Poplatky se řadí k historicky nejstarším druhům státních příjmů. Subjekty, které byly nuceny tyto poplatky platit nevyvíjely vůči státu větší odpor, jelikož za ně stát poskytoval určitý druh protislužby, jako je například používat cesty nebo prodávat sůl.

První zmínky o placení tzv. „poplatků“ se datují již před naším letopočtem v Egyptě, Izraeli nebo dokonce v Sýrii.¹² Lze konstatovat, že se stalo běžným jevem platit poplatky jednoho státu druhému, jako znamení podřízenosti. Poplatník mohl být jak nepřítel tak i spojenec. Cílem odvádění poplatku bylo oslabit daný stát. Historická literatura rozlišuje daň a poplatek. Zatímco daně byly vybírány od vlastního obyvatelstva nebo od obyvatelstva vládcových provincií, poplatky se vybíraly od poražených zemí. V polovině 19. století, z důvodu postátnění celé justice a správy již nemohla vrchnost vybírat poplatky a tím i dosavadní sazby. Díky zrušení poddanství roku 1848 a patrimoniálních úřadů, které představovaly státní úřady první instance, se muselo přistoupit k nové úpravě poplatkového práva. K této nové úpravě došlo v roce 1850 císařským patentem č. 50, který byl obecně nazývaný jako „poplatkový zákon“ a byl také zaveden i v Uhrách. Skládal se ze dvou částí. První část obsahovala obecná poplatková pravidla a druhá představovala poplatkový sazebník, kde byly pod sazebníkovými položkami vypsány jednotlivé úkony, které podléhaly zpoplatnění.

Do roku 1918 byl tento poplatkový zákon ještě několikrát novelizován a v období první světové války podlehl dalším několika změnám právní úpravy císařskými nařízeními.

¹¹ Provazníková, L., 2009

¹² Grůň, L., 2009

Poplatky od vzniku Československé republiky

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 tvořily základ poplatky soudní, správní a obecní, které měly trvalý charakter.¹³ Kromě nich zde existovaly i zvláštní druhy poplatků jako například poplatek z převodu majetku nebo z burzovních operací a jiné. Spravování a vyměřování poplatků spadalo pod finanční ředitelství (na území České a Moravskoslezské to byly Úřady pro vyměřování poplatků v Praze a v Brně, jinde finanční ředitelství). Druhá instance patřila generálnímu finančnímu ředitelství v Bratislavě a hlavnímu finančnímu ředitelství v Užhorodu (na území České a Moravskoslezské to bylo Zemské finanční ředitelství v Praze a Brně a finanční ředitelství v Opavě). Vrchní správa pak patřila pod Ministerstvo financí v Praze. Obecně lze říci, že poplatky byly vybírány za úřední úkony a měly spíše hodně blízko k dani. Sjednocení poplatkové agendy přinesl zákon č. 32/1946 Sb., o sjednocení a úpravě některých poplatkových předpisů. Tento zákon vymezil poplatky, které byly výlučně upravovaly právními předpisy Československého státu a které byly upraveny právními předpisy platné jen na Slovensku.

V letech 1950 až 1951 došlo k další zásadní změně, kdy se odstranily různé druhy drobných poplatků a dávek, které zatěžovaly občany a na druhou stranu vyžadovaly značnou administrativu.¹⁴ Stalo se tak zákonem č. 169/1950 Sb., o zrušení některých poplatkových předpisů, který nabyl účinností 1. 1. 1951. Došlo tak k vytvoření poplatkové soustavy, která zahrnuje poplatky:

- správní,
 - soudní,
 - notářské,
 - arbitrážní,
 - místní.
-
- Správní poplatky byly vybírány obcí při výkonu přenesené působnosti. Zahrnovaly různé činnosti jako je například ověření listiny nebo podpisu, poplatek za vydání stavebního povolení ke stavbě domu a jiné,
-
- soudní poplatky byly vybírány za úkony nebo řízení soudů,

¹³ Grůň, L., 2009

¹⁴ Grůň, L., 2009

- notářské poplatky, byly vybírány do roku 1957 jen za úkony státních notářství. Zavedeny byly v roce 1957 místo dosavadní daně z obohacení, která pozůstala z daně dědické a darovací a státního poplatku z převodu nemovitostí. Tyto notářské poplatky se platily, jak sám název napovídá, za činnost státních notářství, z převodu nebo přechodu nemovitostí, z dědictví a poplatku z darování,
- dalším státním poplatkem se staly poplatky arbitrážní, které byly zavedeny již v roce 1950. Od roku 1962 byly vybírány na základě zákona o hospodářské arbitráži. Vybírání měly na starost orgány hospodářské arbitráže za jednání před nimi za řešení majetkových sporů, před smluvních a jiných sporů mezi socialistickými organizacemi,
- poslední, který patřil do soustavy poplatků byl poplatek místní. Jeho označení je místní, protože příjmy z poplatku spravují orgány místní samosprávy. V roce 1953 nahradily dosavadní systém tzv. obecních dávek a poplatků, který tvořil 35 různých povinných plateb, které do té doby byly vybírány národními výbory. Fakultativnost místních poplatků spočívala v tom, že byly vybírány až po projednání s daným okresním národním výborem a s občany podle místních podmínek.

Období vývoje právní úpravy poplatků bylo poznamenáno řadou změn, které měly příčinu v listopadových událostech v roce 1989.¹⁵ V souvislosti s zavedením nové daňové soustavy nastaly i některé změny v poplatkové soustavě. Jako první změna nastala v roce 1992, kdy došlo k snížení okruhu činností zpoplatňovaných některým z poplatků, a to v návaznosti na zrušení arbitrážních poplatků. Tato změna byla v rámci poplatků soudních, kdy byl přijat nový obchodní zákoník. V tomto roce byly také zakotveny dva poplatky, které nebylo možné zařadit mezi první dvě základní skupiny poplatků. Jednalo se o poplatek za uložení odpadů a poplatek za znečišťování ovzduší, které nazýváme jako poplatky spojené se životním prostředím. Další změna přišla s přijetím zákona č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, kdy v nové daňové soustavě byla zakotvena daň z dědictví a darování a daň z převodu nemovitosti. Tyto daně nahradily dosavadní notářské poplatky, a tím ještě více zúžily dosavadní rozsah činností zpoplatněné příslušným druhem poplatku.

Zásadní změna v poplatkové soustavě stala s novým státoprávním uspořádáním. Na Slovensku se výchozím bodem nové daňové a poplatkové soustavy stala Ústava SR pod

¹⁵ Grúň, L., 2009

č. 460/1992 Zb., v níž se konstatuje, že daně a poplatky jsou rozděleny na státní a místní a lze je ukládat jen zákonem nebo na základě zákona. To předurčilo současnou konstrukci poplatkové soustavy.

Období vzniku České republiky

Zlomovým obdobím se stalo datum 1. leden 1993, kdy vznikly dva samostatné státy Česká republika a Slovenská republika. Po postupných změnách se poplatková soustava ustálila na poplatcích správních, soudních a místních.¹⁶

Správní poplatky byly vybírány za úkony orgánů státní správy, které byly vykonávány na základě žádosti fyzické osoby, právnické osoby nebo v jejím zájmu.¹⁷ Tyto úkony byly taxativně vymezeny v Sazebníku správních poplatků I. a II.. Hlavními funkcemi správních poplatků bylo:

- soustřeďovat vybrané finanční prostředky jako náhradu za činnost, kterou vynakládaly orgány státní správy,
- působit v zájmu omezení nadměrného zvyšování administrativní agendy.

Správní poplatky byly příjmem státního rozpočtu, ale v určitých případech jejich výnos tvořil příjem dané obce či města.¹⁸ V těchto případech šlo o úkony, které dané obce vykonávaly v rámci své zákonné pravomoci. Bylo je možné platit kolkovými známkami, v hotovosti nebo převodem mezi účty. Kontrolu a dohled nad vyměřováním, vybíráním, placením a vymáháním těchto správních poplatků vykonávaly územní finanční orgány.

Dále soudní poplatky byly vybírány za jednotlivé úkony nebo řízení soudů, úkony orgánů státní správy a státního zastupitelství uvedené v sazebníku soudních poplatků. Byly vybírány soudy, orgány státní správy soudů a také státním zastupitelstvím.

V roce 1990 došlo i k nové úpravě místních poplatků. Jejich výnos spadl do rozpočtu daného samosprávního celku. Obec si tak v obecně závazných vyhláškách o místních poplatcích stanovila, které místní poplatky na svém území uplatní podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Grůň, L., 2009

¹⁷ Grůň, L., 2009

¹⁸ Grůň, L., 2009

2.3 Charakteristika místních poplatků

Místní poplatky jsou upravovány zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje celkem devět těchto poplatků:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provozovaný hrací přístroj,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Obec sama rozhoduje, jaké z těchto poplatků uplatní vydáním obecně závazné vyhlášky, ve které upraví podrobnosti vybírání poplatků, ohlašovací povinnost, splatnost, úlevy, osvobození a zejména konkrétní sazby poplatků.

Poplatek ze psů

Poplatek ze psů platí držitel psa, který je fyzickou nebo právnickou osobou, a který má pobyt na území České republiky nebo jeho sídlo.¹⁹ Poplatek je placen ze psů starších tří měsíců. Od toho poplatku jsou osvobozené osoby, které jsou nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán třetí stupeň mimořádných výhod dle zvláštního právního předpisu. Dále se do této skupiny osob řadí osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob a osoby, které provozují útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy nebo osoby, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Sazba poplatku za jednoho psa a kalendářní rok činí až 1 500 Kč. Za druhého a dalšího psa může obec zvýšit horní hranici až o 50 % více, pokud tak stanoví obec. V případě, že je držení psa kratší než jeden rok, držitel platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců. Pokud je držitelem psa poživatel

¹⁹ Pelc, V., 2008

invalidního, starobního, vdovského, vdoveckého či sirotčího důchodu, sazba poplatku činí až 200 Kč za kalendářní rok.

Poplatek ze psů platí držitel psa příslušné obci, ve které má trvalý pobyt nebo své sídlo. Pokud se tento trvalý pobyt nebo jeho sídlo změní, je povinen platit poplatek od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala, nově příslušné obci.

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt platí fyzické osoby, které se zde přechodně nacházejí za úplaty v lázeňských místech a v místech, kde je soustředěn turistický ruch za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu.²⁰ Také u tohoto poplatku jsou určité osoby osvobozeny. Jedná se o osoby, které jsou nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením třetího stupně, které mohou využívat mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu a jejich průvodci. Dále se jedná o osoby mladší 18 let a starší 70 let, osoby, které pobírají přídavky na děti (výchovné), vojáci v základní službě a také osoby vykonávající civilní službu. Tento poplatek je ve stanovené výši vybírán ubytovatelem, kterým je fyzická nebo právnická osoba a který přechodně ubytování poskytl. Je také osobou, která je plátcem poplatku pro obec a za poplatek ručí. Ubytovatel je povinen vést v písemné podobě evidenční knihu, ve které uvede dobu ubytování, účel pobytu, příjmení a jméno, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu fyzické osoby, které ubytování poskytl. Tyto zápisy musí být srozumitelné, přehledné a také uspořádány postupně z časového hlediska. Evidenční knihu musí ubytovatel uchovat od posledního zápisu po dobu šesti let. Sazba poplatku činí až 15 Kč za osobu a každý i započatý den pobytu, není-li tento den dnem příchodu. Obec se může rozhodnout zda tento poplatek stanoví jako týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství je vybírán za zvláštní užívání veřejného prostranství, do kterého se řadí provádění výkopových prací, umístění stavebních nebo reklamních zařízení, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek a vyhrazení trvalého parkovacího místa, kterým nepodléhají osoby zdravotně postižené.²¹

²⁰ Pelc, V., 2008

²¹ Pelc, V., 2008

Dále se veřejné prostranství může využít pro různé sportovní, kulturní akce a reklamní akce nebo pro potřeby filmových a televizních děl. Od poplatku jsou osvobozeny všechny akce, které jsou pro charitativní a veřejně prospěšné účely. Plátcí jsou fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství výše uvedeným způsobem. Sazba poplatku činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a je placen za každý i další započatý den. Pokud se jedná o užívání k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí obec může zvýšit sazbu až na desetinásobek a také se může rozhodnout, zda stanoví poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Poplatek ze vstupného

Poplatek ze vstupného je vybírán ze vstupného na různé sportovní, kulturní, prodejní nebo reklamní akce, které jsou sniženy o daň z přidané hodnoty, obsahuje-li ho již vstupné.²² Vstupné se rozumí pro účely tohoto zákona peněžitá částka, kterou účastník zaplatí, aby se mohl akce zúčastnit. Od poplatku je osvobozen výtěžek z charitativních a veřejně prospěšných akcí. Plátcí toho poplatku jsou fyzické a právnické osoby, které akci pořádají. Sazba poplatku činí až 20 % z celkové částky vybraného vstupného. Obec může stanovit po dohodě s poplatníkem poplatek paušální částkou.

Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity je vybírán v lázeňských místech nebo v místech soustředěného turistického ruchu z ubytovací kapacity v zařízeních, která jsou určena k přechodnému ubytování za úplatu.²³ Od tohoto poplatku je osvobozena ubytovací kapacita v zařízeních, které jsou určené pro přechodné ubytování studentů a žáků, dále ubytovací kapacita zařízení, která nejsou užívána jako hotel (jedná se o zdravotnické nebo lázeňské zařízení a ubytovací kapacita sloužící k sociálním a charitativním účelům). Osoba, která je tento poplatek povinna zaplatit, je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytl. Stejně jako u poplatku za lázeňský a rekreační pobyt je povinen ubytovatel vést evidenční knihu s tím rozdílem, že neuvádí účel pobytu. Sazba činí až 4 Kč za každé využití lůžko a den. Obec může stanovit poplatek jak roční tak paušální částkou.

²² Pelc, V., 2008

²³ Pelc, V., 2008

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst platí fyzická nebo právnická osoba, která disponuje povolením k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst.²⁴ Poplatek však neplatí pro osoby, které mají trvalý pobyt nebo vlastní nemovitost v daném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále se to týká osob, které provozují hospodářskou činnost prostřednictvím nemovitosti ve vybraném místě nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci. Poplatek je vybírán za vjezd do vybraných míst, kde je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou. Sazba tohoto poplatku činí až 20 Kč za den a může být stanoven také paušální částkou po dohodě s poplatníkem.

Poplatek za provozovaný hrací přístroj

Tomuto poplatku podléhá každý hrací přístroj v dané obci. Plátcem poplatku je provozovatel, který musí uhradit poplatek ve výši od 1 000 Kč do 5 000 Kč na tři měsíce za jeden hrací přístroj.²⁵

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Tento poplatek platí osoby, které lze rozdělit do dvou skupin.²⁶ V první skupině jsou to osoby, které mají v obci trvalý pobyt. Pokud se jedná o domácnost, poplatek může být odváděn společným zástupcem a za rodinný nebo bytový dům vlastníkem nebo také správcem. Tyto vyjmenované osoby jsou povinny oznámit jména a data narození osob, za které poplatek platí. Do druhé skupiny patří osoby, které mají v obci stavbu, která slouží pro individuální rekreaci a ve které nejsou hlášeny k trvalému pobytu. Pokud vlastní nemovitost více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně ve výši odpovídající pro fyzickou osobu. Co se týče sazby daného poplatku, jedná se částku tvořící dvě části. První část je zaměřena přímo na fyzickou osobu, která má na území obce trvalý pobyt nebo vlastní stavbu určenou k individuální rekreaci, sazba činí až 250 Kč za rok. Druhou část tvoří částka, která stanovuje skutečné náklady obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu ve výši až 250 Kč na osobu a kalendářní rok. Obec pak v obecně závazné vyhlášce stanoví rozúčtování nákladů na osobu. V případě, že osoby změní trvalé bydliště nebo změní

²⁴ Pelc, V., 2008

²⁵ Pelc, V., 2008

²⁶ Pelc, V., 2008

vlastnictví stavby v průběhu kalendářního roku, uhradí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu nebo vlastnictví dané stavby v příslušném roce. Pokud změna nastala v průběhu kalendářního měsíce, rozhodný stav je na konci tohoto měsíce pro stanovení počtu měsíců v roce.

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poplatek platí vlastník pozemku, který je zhodnocen možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.²⁷ Tento pozemek je zhodnocený možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace od nabytí účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích, tj. ode dne 1. 1. 2002. Pokud pozemek vlastní více vlastníků, jsou povinni platit poplatek společně a nerozdílně. Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny pozemku s možností připojení stavebního pozemku na obcí vybudovaný vodovod nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku bez této možnosti. Cena stavebního pozemku je pak stanovena podle zvláštního právního předpisu v kalendářním roce, ve kterém kolaudační rozhodnutí, týkající se stavby vodovodu nebo kanalizace vybudované v dané obci, nabylo právní moci. Obec pak stanoví v obecně závazné vyhlášce výši sazby 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku.

²⁷ Pelc, V., 2008

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

Tato kapitola je zaměřena na charakteristiku města Studénky z hlediska její současnosti i z její historie. Dále je zde analyzováno hospodaření města za posledních pět let, což znamená od roku 2004 do roku 2008.

3.1 Historie města

Historie města Studénka²⁸ sahá do první poloviny 15. století. První zmínky o tomto městě lze nalézt již v roce 1436. Prvními majiteli se stali Čeněk z Tvorkova a Jan Třebíčský. Dále v letech 1467 – 1569 patřila Studénka pánům z Fulštejna, a poté Pražmům z Bílkova, kteří ji připojili k bíloveckému panství. V 17. století ztratili Pražmové svůj majetek díky protihabsburskému odboji, kterého se zúčastnili. Majetek tak byl prodán královskou komorou v roce 1634 Václavovi z Vrbna, který ji připojil k fulneckému panství, i když v opavských zemských deskách byla zapsána jako samostatný rytířský statek. V 18. století byla odkoupena Gottfriedem Emanuelem a Janem Václavem z Mönnichu. V 19. století pak připadla odkazem hraběnce Marii Blücher von Wahlstatt, která Studénku připojila k statku v Bravanticích, který ji patřil. Od roku 1850 Studénka byla součástí soudního okresu Klimkovice a také politickému okresu Opava. V roce 1896 patřila také k soudnímu a politickému okresu Bílovec, a to až do roku 1945. Po druhé světové válce Studénka spadala pod soudní okres Nový Jičín a po roce 1949 opět k Bílovci. Teprve až od roku 1960 patřila k okresu Nový Jičín.

Studénka byla zemědělskou obcí, která byla založena jako česká.²⁹ Zemědělství se stalo hlavním způsobem obživy obyvatel a podobně jako v sousední obci Butovice se zaměřovalo na chov skotu a rybníkářství.

V 19. století zde byl postaven mlýn a cukrovar a také později parní cihelna. Na konci 19. století byly ve Studénce vybudovány dvě místní dráhy. V roce 1881 byla založena první dráha a její trať vedla mezi Studénkou a Štramberkem. Druhá byla založena o něco později v roce 1890 mezi Studénkou a Bílovcem.

²⁸ www.mesto-studenka.cz, 2009.

²⁹ www.mesto-studenka.cz, 2009.

V roce 1900 byla Adolfem Šustalou založena továrna na výrobu železničních vozů, která zajišťovala práci nejen pro obyvatele Studénky, ale i okolních měst a obcí. V roce 1928 se pak stala součástí koncernu Ringhoffer. Historie tohoto podniku od vzniku až do konce je zdokumentována ve Vagonářském muzeu, které je umístěno v Novém zámku ve Studénce. V roce 1914 se stala Studénka městem pro velké pracovní příležitosti díky Studénko - štramberské vápence, spol. s r. o. , která fungovala do roku 1962.

K nejvýznamnějším rodákům města³⁰ patří pražský arcibiskup a kardinál František Tomášek (1899 - 1992). V roce 1990 se stal čestným občanem města Studénky a v roce 1993 byla odhalena jeho pamětní deska na budově, kde se narodil. Dalším rodákem je hrabyňský farář, Jan Böhm (1824 - 1909), který se zasloužil o postavení nového kostela ve Studénce. Poslední významný rodák je projektant a stavitel Matyáš Reinscher (1795 - 1861). Byl projektantem Vítkovických železáren, úspěšným stavitelem železnic a železáren v Rakousku a později zakladatelem železniční dopravy v Rusku, kde realizoval stavbu několika továren a papíren.

Butovice

Historie této obce³¹ sahá již do 14. století. První zmínky o obci jsou z roku 1324 jako Bothenwald a původně patřila asi k Opavsku a fulneckému panství. Do roku 1958 byly Butovice samostatnou obcí a v roce 1959 se staly místní částí města Studénky. Obec Butovice, stejně jako Studénka, byla zemědělskou obcí. Rozvíjelo se zde drobné řemeslo, které se týkalo zemědělských prací. V 19. století však zde prudce vzrostl počet živností, které se sdružovaly do Společenstva různých živností. Obyvatelé Butovic měli také zájem o kulturní, vlastivědnou a spolkovou činnost, proto v letech 1936 - 1945 bylo zřízeno v obci vlastivědné muzeum. Po druhé světové válce obyvatelé tvořili především Němci a noví čeští osadníci, kteří pokračovali v tradiční zemědělské výrobě.

Nová Horka

Nová Horka je poslední částí města Studénky.³² Její zmínka je již od roku 1374 jako Neuhibl (Newhubel). Obec spadala nejprve pod olomoucké biskupství a později patřila štramberskému panství pánů z Kravař. Největšího rozkvětu dosáhla Nová Horka za posledních majitelů,

³⁰ www.mesto-studenka.cz, 2009.

³¹ www.mesto-studenka.cz, 2009.

³² www.mesto-studenka.cz, 2009.

hrabat Vetterů z Lilie, kteří si zde postavili zámek, ve kterém bydleli do konce roku 1949. Poté zámek sloužil a dodnes slouží jako Ústav sociální péče pro ženy.

Nová Horka byla německou obcí, stejně jako okolní vesnice. Obživa obyvatel byla v zemědělství, rybníkářství i ovocnářství. V roce 1875 byla v obci založena samostatná německá škola v panském domě. V roce 1975 byla připojena k městě Studénka.

Památky města

K nejvýznamnějším chráněným kulturním památkám ve Studénce patří budovy Starého a Nového zámku. Starý zámek byl před rokem 1850 využíván jako pivovar a po tomto roce jako palírna lihu. Později se z něho stal hostinec a v dnešní době je budova využívána Správou chráněné krajinné oblasti. Zámek byl vybudován v renesančním slohu roku 1567 pány z Fulštejna.

U Nového zámku byla v letech 1860 - 1863 provedena celková přestavba. Jednopatrová budova byla rozšířena o přístavbu, tedy jedná se o věž a vížku s točitým schodištěm. Kolem zámku byl pak zřízen botanický park s mnoha druhy cizokrajných dřevin. Po první světové válce byl zámek využíván obchodní školou legionářů, poté byl vnitřní prostor využíván jako učebny měšťanské školy a zbývající část zámku jako obecní byty. V roce 1936 Studénka zámek včetně parku odkoupila od knížete Blüchera. Barokní budova Nového zámku je v současnosti využívána k různým kulturním a komerčním účelům. V zámku se nachází stylová obřadní síň, učebna základní umělecké školy, knihovna, Vagonářské muzeum a také klubovna Českého svazu ochránců přírody.

3.2. Současnost města

Město Studénka vzniklo dnem 1. 1. 1959 sloučením dvou samostatných obcí Studénkou a Butovicemi, které tvoří její katastrální území.³³ Od tohoto dne získala Studénka statut města. V roce 1975 pak byla přidružena další samostatná obec Nová Horka. Město Studénka je nejmladším městem v okrese Nový Jičín. Jedná se o obec s pověřeným obecním úřadem, matričním a stavebním úřadem. Pod správní obvod pověřeného obecního úřadu a matričního úřadu spadají obce Studénka, Pustějov a Albrechticky. Ve správním obvodu stavebního úřadu se nachází obce Studénka, Pustějov, Albrechticky a Bartošovice.

Postavení a hospodaření města je upraveno Ústavou č. 1/1993 Sb., zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

³³ www.mesto-studenka.cz, 2009.

územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů a dalšími právními předpisy.

Město Studénka se nachází v Moravskoslezském kraji v blízkosti města Ostravy, které je od ní vzdálené přibližně 20 km. Sousedí s obcemi Albrechtice, Pustějov, Velké Albrechtice, Bartošovice a Bílov. Město se nachází v nadmořské výšce 239 m. n. m.. Katastrální výměra města činí 3 091,04 ha, k 1. 1. 2009 měla Studénka 10 147 obyvatel, z toho 4 940 mužů a 5 207 žen.

Město je samostatně spravováno orgány města. V rámci samostatné působnosti zabezpečuje záležitosti, které jsou v zájmu města a jeho občanů. Město spadá pod finanční, katastrální, pozemkový a celní úřad a okresní soud Nový Jičín.

Studénka leží v chráněné krajinné oblasti Poodří, ve které se nachází mnoho rybníků a luk. Tímto Poodřím protéká řeka Odra, která tvoří přírodní okolí. Jsou zde také vybudované turistické trasy a cyklostezky, které jsou velmi oblíbené. V blízkosti města Studénky byla v roce 1970 zřízena přírodní rezervace „Kotvice“.

Vzhledem k tomu, že město Studénka vzniklo ze tří obcí, nemá své historické centrum. Téměř polovina obyvatel však bydlí v části Butovice, kde je také dnes postaveno náměstí.

Město má velmi zajímavou strategickou polohu co se týče dopravy. Leží na křižovatce dopravních tepen. Tento důležitý dopravní uzel tvoří vybudovaná dálnice D47, II. železniční koridor na hlavní trase Bohumín – Praha, blízké pouze čtyři km vzdálené letiště Leoše Janáčka a průmyslová zóna v Mošnově.

Rok 2009 byl pro město velmi významným rokem. Dne 10. 1. 2009 oslavilo město Studénka 50 let od svého vzniku.

Vybavenost města

Vybavenost města³⁴ je na dobré úrovni. Velké vyžití je zde především ve sportu, které z velké části zajišťuje společnost Sportovní areály Studénka s. r. o. Tato společnost byla založena v roce 2002 a město Studénka odkoupilo 100 % podíl v roce 2006 od zakládající společnosti Městské inženýrské sítě Studénka a. s. Společnost provozuje na území Studénky zimní

³⁴ www.sas-studenka.cz, 2009.

stadion, městské koupaliště a sportovní centrum. Městské koupaliště je již přes rok uzavřené z hygienických důvodů. Součástí sportovního centra je plavecký bazén, brouzdaliště, vířivá vana pro čtyři osoby, sauna, dvě bowlingové dráhy a solárium. V budově se také nachází fit centrum, které nabízí indoor cykling.

Ve městě také nalezneme tenisové a badmintonové kurty, jezdecký areál, fitness centrum a jiné. Působí zde také různé sportovní organizace jako Fotbalový klub TJ Vagónka Studénka, Hokejový klub - HC Studénka, Jezdecký klub Studénka, Horolezecký oddíl Studénka a další.

O kulturní vyžití se stará Městské kulturní středisko Studénka, příspěvková organizace, ve které se pořádají různé kulturní akce jako jsou plesy, divadelní představení nebo koncerty. Součástí je i městská knihovna, klub Peklo, Vagonářské muzeum a zajišťování natáčení reportáží pro kabelovou televizi. Raritou Studénky je tamburašský soubor Brač Richarda Gelnara³⁵ s více jak devadesátiletou tradicí..

Návštěvníci a občané města mohou vybírat z velkého množství kaváren, vináren, pizzerií, restaurací, hostinců a občerstvení v bistro. Ubytování ve městě poskytuje až pět penzionů či hotelů.

Na území města se nachází mateřská škola, základní školy, střední škola a základní umělecká škola. Mateřská škola má pět odloučených pracovišť z nichž tři jsou v části Butovice, jedno ve Studénce a další v Nové Horce. Dále se na území Studénky nachází čtyři základní školy, dvě základní umělecké školy, Střední ekonomicko - podnikatelská o. p. s., která vedle středoškolského vzdělání poskytuje i možnost vysokoškolského studia na vysoké škole podnikání, a. s., se sídlem v Ostravě. Forma výuky se uskutečňuje kombinovaně jednou za měsíc.

Město je zřizovatelem Domu s byty zvláštního určení. Jedná se byty pouze pro seniory, kteří vlivem věku nebo díky špatnému zdravotního stavu nejsou schopni sami zvládnout běžné úkony, to znamená péče o sebe sama a domácnost. Dále město zřídilo organizační složku Jednotku sboru dobrovolných hasičů s centrální a dvěma pobočnými zbrojnicemi.

³⁵ Tento soubor hraje na tambury, které jsou ručně dlabané z jednoho kusu dřeva a dnes se již běžně neprodávají. Tyto nástroje jsou strunové a vzhledem připomínají kytary.

V městě působí několik zdravotních středisek s ordinacemi praktických a odborných lékařů a také čtyři lékárny. Není zde zřízena nemocnice, proto musí občané města dojíždět šest km do nejbližší nemocnice v Bílovci.

Město je napojeno na vodovod, plynovod a na kanalizaci, na které je v současné době napojena část Studénky - Butovice, ale už jsou vytvořené projekty pro výstavbu kanalizace v celé městské části Studénky.

K významným firmám, které působí ve městě Studénka je společnost Městské inženýrské sítě Studénka a. s. , která má na starosti odvádění a čištění odpadních vod a dodávku pitné vody.

Organizační struktura města

Organizační struktura³⁶ se skládá ze zastupitelstva, rady města, výborů, komisí, městského úřadu a obecní policie.

Zastupitelstvo města je nejvyšším orgánem města, který se skládá ze starosty, místostarosty a ostatních členů zastupitelstva. Hlavními činnostmi zastupitelstva města je schvalovat program rozvoje města, schvalovat rozpočet města a závěrečný účet města, vydávat obecně závazné vyhlášky města, zřizovat peněžní fondy, zřizovat městskou policii a jiné. Volební období členů je čtyřleté. Poslední volby se konaly v roce 2006. V současné době má zastupitelstvo 21 členů.

Rada města je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a je odpovědná za svou činnost zastupitelstvu. Radě města přísluší rozhodovat, pokud tak stanovil zákon. Její činnost spočívá v přípravě návrhů pro projednání zastupitelstvu města a zabezpečuje plnění přijatých usnesení. Radu tvoří starosta, místostarosta a ostatní členové rady voleni z řad členů zastupitelstva. Rada města Studénky má sedm členů.

Výbory města jsou zřizovány zastupitelstvem. Výbory plní úkoly, které jim ukládá zastupitelstvo města a kterému se také zodpovídají. Počet členů je vždy lichý a schází se tak často, jak to je potřebné. Zastupitelstvo zřizuje dva povinné výbory, a to finanční výbor a kontrolní výbor. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření města s majetkem a finančními prostředky a plní další úkoly, které mu zadalo zastupitelstvo. Kontrolní výbor

³⁶ www.mesto-studenka.cz, 2009.

naopak kontroluje plní usnesení zastupitelstva a rady obce. Dále kontroluje dodržování předpisů a další kontrolní úkoly, kterými ho pověřilo zastupitelstvo. Oba tyto výbory města Studénky mají pět členů. Město dále zřídilo osadní výbor, který se zřizuje pro určitou část města, pokud je město rozděleno na několik částí. Tento výbor jako jediný nemusí mít předsedu, který je členem zastupitelstva. I v tomto výboru je pět členů.

Komise je iniciativní a poradní orgán zřízený radou města. Své náměty a stanoviska předkládají svému zřizovateli, tedy radě města, které ze své činnosti odpovídají. Ve věcech výkonu přenesené působnosti na určitém úseku odpovídají starostovi. Rada města zřídila tyto komise: grantovou (pět členů), bytovou (šest členů), požární ochrany (devět členů), sportovní (osm členů) a sboru pro občanské záležitosti (29 členů). Dále starosta města zřídil dle zvláštních zákonů komisi k projednávání přestupků, která má šest členů.

Strukturu městského úřadu tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci městského úřadu. V čele stojí starosta města, který zastupuje město navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu. Starostou města Studénky je pan Ladislav Honusek a místostarostou města je pan Miroslav Havránek, PhDr.

Rada města zřídila pro jednotlivé úseky činnosti městského úřadu odbory do nichž jsou začleněni jejich zaměstnanci. Jsou to odbory:

- odbor vnitřních věcí ,
- odbor školství, kultury a sociálních věcí,
- odbor stavebního řádu a územního plánování,
- odbor rozvoje města a investic,
- odbor majetkoprávní,
- odbor místního hospodářství a údržby majetku,
- odbor financí a rozpočtu .

Městská policie byla zřízena ve Studénce v roce 1992 obecně závaznou vyhláškou města v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Řídí ji starosta města. Jejím úkolem je zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města Studénky. Při plnění úkolů spolupracuje s Policií České republiky.

3.3 Analýza hospodaření 2004 - 2008

Hospodaření v roce 2004³⁷

Na počátku roku město hospodařilo s rozpočtovým provizoriem, kterým se řídilo do 17. 2. 2004, kdy byl schválen rozpočet města. Během roku byl rozpočet upravován třemi rozpočtovými opatřeními. Schválený rozpočet byl sestaven jako schodkový s financováním ve výši 24 mil. Kč. Celkové schválené příjmy byly stanoveny ve výši 122 mil. Kč. Daňové příjmy byly schváleny ve výši 69 mil. Kč, nedaňové příjmy ve výši 12 mil. Kč, kapitálové příjmy ve výši 1 mil. Kč a přijaté dotace ve výši 38 mil. Kč. Celkové schválené výdaje činily 147 mil. Kč. Převážnou část tvořily běžné výdaje, které byly stanoveny ve výši 121 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly schváleny ve výši 25 mil. Kč.

Nejvyšším skutečným příjmem do rozpočtu města v roce 2004 se staly přijaté dotace, které činily 83 mil. Kč a dále daňové příjmy ve výši 75 mil. Kč. Nedaňové a kapitálové příjmy tvořily nepatrnou část. Konkrétní částky lze vidět v tabulce č. 3.1. Přijaté dotace tvoří 47 % celkových příjmů. Tato výše přijatých dotací je zapříčiněna z velké části dotací ze státního rozpočtu ve výši 69 mil. Kč. Tato částka byla použita na sociální dávky, na přímé náklady na vzdělání, kde jsou zahrnuty platy učitelů a také učební pomůcky. Dále se jedná o projekt informační gramotnosti, pojistné a jiné. Druhým nejvyšším příjmem se staly příjmy daňové, ve kterých má nejvyšší podíl daň z přidané hodnoty.

Tabulka č. 3.1 Výše schválených a skutečných příjmů v roce 2004

v tis. Kč

	Schválené příjmy	Procentní vyjádření	Skutečné příjmy	Procentní vyjádření
Daňové příjmy	69 917	57 %	75 439,6	42 %
Nedaňové příjmy	12 767,7	10 %	18 303,4	10 %
Kapitálové příjmy	1 250	1 %	1 863,3	1 %
Přijaté dotace	38 675,7	32 %	83 119,6	47 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Převážnou část skutečných výdajů tvořily běžné výdaje ve výši 156 mil. Kč. Kapitálové výdaje činily 35 mil. Kč. Konkrétní výše výdajů jsou uvedeny v tabulce č. 3.2. Z běžných

³⁷ www.mesto-studenka.cz, 2009.

výdajů byly nejvíce financovány neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 65 mil. Kč. Tyto výdaje zahrnují z velké části prostředky na platy a odvedenou práci ve výši 19 mil. Kč a opravy a udržování majetku ve výši 8 mil Kč. Dále mezi nejvyšší běžné výdaje patří transfery příspěvkovým organizacím ve výši 55 mil Kč. Nejvyšší kapitálové výdaje byly vynaloženy na sportovní zařízení města ve výši 12 mil. Kč a dále byly vydány prostředky na financování kanalizace ve výši 10 mil. Kč a komunikace města ve výši 6 mil. Kč.

Tabulka č. 3.2 Výše schválených a skutečných výdajů v roce 2004

v tis. Kč

	Schválené výdaje	Procentní vyjádření	Skutečné výdaje	Procentní vyjádření
Běžné výdaje	121 433,2	89 %	156 951,4	82 %
Kapitálové výdaje	25 555,6	11 %	35 190,9	18 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné příjmy na konci roku tedy činily 178 mil. Kč a skutečné výdaje byly ve výši 192 mil. Kč. Na konci roku město tedy hospodařilo se schodkem ve výši 13 mil. Kč. Tento schodek byl hrazen z finančních prostředků minulých let. V příloze č. 1 nalezneme graficky znázorněnou strukturu příjmů a výdajů města za rok 2004 a také celkové hospodaření města za daný rok.

Hospodaření v roce 2005³⁸

Město na začátku roku 2005 hospodařilo s rozpočtovým provizoriem, až do doby schválení návrhu rozpočtu dne 22. 2. 2005. Schválený rozpočet byl sestaven jako schodkový s financováním 6 mil. Kč. Celkové příjmy byly stanoveny ve výši 131 mil. Kč. Daňové příjmy byly schváleny ve výši 80 mil. Kč, nedaňové příjmy ve výši 12 mil. Kč, kapitálové příjmy ve výši 1 mil. Kč a přijaté dotace ve výši 37 mil. Kč. Celkové výdaje byly stanoveny ve výši 137 mil. Kč. Běžné výdaje byly schváleny ve výši 125 mil. Kč a kapitálové výdaje ve výši 12 mil. Kč.

Nejvyšší skutečný příjem tvořily daňové příjmy ve výši 84 mil. Kč, ze kterých nejvyšší podíl má daň z přidané hodnoty. Druhý nejvyšší příjem tvořily přijaté dotace ve výši 39 mil. Kč a dále nedaňové příjmy ve výši 12 mil. Kč a kapitálové příjmy ve výši 3 mil. Kč. Konkrétní

³⁸ www.mesto-studenka.cz, 2009.

částky příjmů lze vidět v tabulce 3.3. Nejvyšší podíl na přijatých dotacích měly neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ve výši 31 mil. Kč. Tato neinvestiční dotace byla z velké části tvořena účelovou dotací na sociální dávky. Ostatní dotace byly využity například na rekonstrukci Dělnického domu, regeneraci průmyslového areálu bývalé Vagónky nebo například na halu pro míčové hry a společenské využití.

Tabulka č. 3.3 Výše schválených a skutečných příjmů v roce 2005

v tis. Kč

	Schválené příjmy	Procentní vyjádření	Skutečné příjmy	Procentní vyjádření
Daňové příjmy	80 305,5	61 %	84 846,1	60 %
Nedaňové příjmy	12 062,1	9 %	16 237,2	11 %
Kapitálové příjmy	1 465,1	1 %	3 492,1	2 %
Přijaté dotace	37 587,8	29 %	39 016,6	27 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné výdaje činily 134 mil. Kč z nichž 89 % tvořily běžné výdaje a 11 % kapitálové výdaje, jak lze vidět v tabulce 3.4. Z těchto běžných výdajů byly nejvíce financovány neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 67 mil. Kč a neinvestiční transfery obyvatelstvu jako jsou sociální dávky ve výši 24 mil. Kč. Tyto neinvestiční nákupy a výdaje tvoří nejvíce prostředky na platy a platby za odvedenou práci ve výši 20 mil. Kč a opravy a udržování majetku ve výši 7 mil. Kč. Kapitálové výdaje činily 14 mil. Kč a byly vynaloženy na Dělnický dům, který je majetkem města, ve výši 6 mil. Kč. Dále se jednalo o výdaje na základní školy ve výši 1,5 mil. Kč a nebytové hospodářství ve výši 1 mil. Kč.

Tabulka č. 3.4 Výše schválených a skutečných výdajů v roce 2005

v tis. Kč

	Schválené výdaje	Procentní vyjádření	Skutečné výdaje	Procentní vyjádření
Běžné výdaje	125 565,3	91 %	120 212,7	89 %
Kapitálové výdaje	12 009,8	9 %	14 681	11 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Celkové příjmy na konci roku činily 143 mil. Kč a celkové výdaje byly ve výši 134 mil. Kč. Město tak hospodařilo na konci roku s přebytkem ve výši 8 mil. Kč. Příloha

číslo 2 znázorňuje strukturu příjmů a výdajů města za rok 2005 a také celkové hospodaření města za tento rok.

Hospodaření v roce 2006³⁹

Město jako v minulém roce začalo na začátku roku 2006 hospodařit s rozpočtovým provizoriem. Posléze dne 21. 2. 2006 začalo hospodařit podle schváleného rozpočtu. V průběhu roku byl rozpočet upravován čtyřmi rozpočtovými opatřeními. Schválený rozpočet byl schválen jako schodkový s financováním 10 mil. Kč. Celkové příjmy byly schváleny ve výši 132 mil. Kč, z toho daňové příjmy byly stanoveny ve výši 84 mil. Kč, nedaňové příjmy ve výši 12 mil. Kč, kapitálové příjmy ve výši 424 tis. Kč a přijaté dotace ve výši 35 mil. Kč. Celkové výdaje byly stanoveny ve výši 142 mil. Kč. Značnou část tvořily běžné výdaje a to ve výši 132 mil. Kč. Kapitálové výdaje činily 10 mil. Kč.

Nejvyšší položky skutečných příjmů byly tvořeny daňovými příjmy ve výši 84 mil. Kč a přijatými dotacemi ve výši 35 mil. Kč. Nedaňové a kapitálové příjmy měly doplňkový charakter. Podrobnější výše příjmů lze vidět v tabulce 3.5. Velký podíl na daňových příjmech tvořila daň z přidané hodnoty. Značná část přijatých dotací byla neinvestičního typu především na volby do poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, volby do 1/3 senátu Parlamentu ČR a obecních zastupitelstev, které se konaly v daném roce a také na dávky sociální péče. Ostatní dotace byly využity na podporu regionálního rozvoje se zaměřením na výstavbu příjezdové cesty k Sportovnímu ubytovacímu komplexu. Tato výše příjmů se nijak zvlášť významně nelišila od schváleného rozpočtu města. Jediný příjem, který se lišil od schváleného rozpočtu byl kapitálový příjem. Jeho výše v návrhu činila 424 tis. Kč a skutečná výše byla 14 mil. Kč. Bylo to způsobeno prodejem 89 bytů. Tento prodej byl převážně realizován v roce 2006.

³⁹ www.mesto-studenka.cz, 2009.

Tabulka č. 3.5 Výše schválených a skutečných příjmů v roce 2006

v tis. Kč

	Schválené příjmy	Procentní vyjádření	Skutečné příjmy	Procentní vyjádření
Daňové příjmy	84 197	64 %	84 985,5	57 %
Nedaňové příjmy	12 238	9 %	14 838,6	10 %
Kapitálové příjmy	424	0 %	14 281,4	10 %
Přijaté dotace	35 356,9	27 %	34 728,6	23 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Nejvyšší podíl na skutečných výdajích, které činily 139 mil. Kč, byl tvořen běžnými výdaji ve výši 122 mil. Kč. Kapitálové výdaje činily 16 mil. Kč. Konkrétní částky jsou uvedeny v tabulce číslo 3.6. Velké položky v běžných výdajích tvořily neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 71 mil. Kč a neinvestiční transfery obyvatelstvu jako jsou sociální dávky ve výši 23 mil. Kč. Neinvestiční nákupy a výdaje z velké části zahrnují prostředky na platy a platby za odvedenou práci ve výši 21 mil. Kč a opravy a udržování majetku ve výši 9 mil. Kč. Nejvyšší kapitálový výdaj byl vynaložen na sportovní zařízení v majetku města, který činil 3,8 mil Kč. Dále byly prostředky vynaloženy na základní školy ve výši 2 mil. Kč a financování kanalizace také ve výši 2 mil. Kč. V roce 2006 město odkoupilo od společnosti Městských inženýrských sítí Studénky a. s. 100 % podíl a tím se stalo jediným společníkem.

Tabulka č. 3.6 Výše schválených a skutečných výdajů v roce 2006

v tis. Kč

	Schválené výdaje	Procentní vyjádření	Skutečné výdaje	Procentní vyjádření
Běžné výdaje	132 184,2	93 %	122 783,6	88 %
Kapitálové výdaje	10 070	7 %	16 435,5	12 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné příjmy nakonec převýšily příjmy navrhované na celkovou částku 148 mil. Kč. Celkové skutečné výdaje činily 139 mil. Kč. Město na konci roku hospodařilo s přebytkem ve výši 9 mil. Kč. Celkové hospodaření za rok 2006 je graficky znázorněno v příloze číslo 3, kde je také znázorněna struktura příjmů a výdajů za daný rok.

Hospodaření v roce 2007⁴⁰

Na začátku roku bylo hospodařeno s rozpočtovým provizoriem do dne 20. 2. 2007, kdy byl schválen zastupitelstvem návrh rozpočtu. Město počítalo se schodkovým rozpočtem ve výši 15 mil. Kč. Rozpočet byl během roku upravován šesti rozpočtovými opatřeními. Celkový objem schválených příjmů činil 124 mil. Kč. Daňové příjmy byly stanoveny ve výši 88 mil. Kč, nedaňové příjmy ve výši 9 mil. Kč, kapitálové příjmy ve výši 1 mil. Kč a přijaté dotace ve výši 25 mil. Kč. Celkové výdaje byly stanoveny ve výši 140 mil. Kč z nichž běžné výdaje byly stanoveny ve výši 127 mil. Kč a kapitálové výdaje ve výši 13 mil. Kč.

Nejvyšší skutečný příjem tvořily daňové příjmy ve výši 89 mil. Kč. Přijaté dotace a nedaňové příjmy tvořily poměrně stejný podíl na celkových příjmech. Kapitálový příjem je zanedbatelný. Konkrétní výši příjmů lze vidět v tabulce číslo 3.7. V daňových příjmech tvořila velký podíl daň z přidané hodnoty. Přijaté dotace činily 16 mil. Kč. Tyto dotace byly využity na zřízení pracoviště Czechpoint, dávky sociální péče, plynofikace Dělnického domu a také na program na podporu přípravy projektové dokumentace – cyklostezka Butovice – Nová Horka. Na tento program byla poskytnuta dotace, ale čerpání se uskutečnilo až v roce 2008. V roce 2007 město pokračovalo v prodeji dalších 31 bytů v celkové hodnotě 5 mil. Kč.

Tabulka č. 3.7 Výše schválených a skutečných příjmů v roce 2007

v tis. Kč

	Schválené příjmy	Procentní vyjádření	Skutečné příjmy	Procentní vyjádření
Daňové příjmy	88 201,5	70 %	89 457,5	72 %
Nedaňové příjmy	9 541,6	8 %	13 604,7	11 %
Kapitálové příjmy	1 322,3	1 %	5 449,2	4 %
Přijaté dotace	25 632,5	21 %	16 858,2	13 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné výdaje na konci roku činily 133 mil. Kč. Výše běžných výdajů činila 112 mil. Kč a celková výše kapitálových výdajů byla ve výši 20 mil. Kč. Konkrétní částky jsou uvedeny v tabulce číslo 3.8. Nejvyšší položky běžných výdajů se staly neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 72 mil. Kč a neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím

⁴⁰ www.mesto-studenka.cz, 2009.

města ve výši 17 mil. Kč. Mezi nejvyšší neinvestiční nákupy a výdaje patří prostředky na platy a platby za odvedenou práci ve výši 23 mil. Kč a také opravy a udržování majetku ve výši 10 mil. Kč. Z kapitálových výdajů byly nejvíce vynaloženy prostředky na výkup nemovitostí ve výši 5,5 mil. Kč, sportovní zařízení v majetku města ve výši 4 mil. Kč a bytové hospodářství ve výši 3 mil. Kč.

Tabulka č. 3.8 Výše schválených a skutečných výdajů v roce 2007

v tis. Kč

	Schválené výdaje	Procentní vyjádření	Skutečné výdaje	Procentní vyjádření
Běžné výdaje	127 359,0	90 %	112 533,7	85 %
Kapitálové výdaje	13 446,7	10 %	20 545,9	15 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné příjmy na konci roku činily 125 mil. Kč a skutečné výdaje činily 133 mil. Kč. Na konci roku bylo hospodařeno se schodkem a to ve výši 8 mil. Kč, který byl hrazen z finančních prostředků minulých let. V příloze č. 4 nalezneme graficky znázorněnou strukturu příjmů a výdajů města za rok 2007 a také celkové hospodaření města za daný rok.

Hospodaření v roce 2008⁴¹

Tak jako v minulých letech na začátku roku 2008 město hospodařilo podle rozpočtového provizoria. Ode dne 24. 1. 2008 město začalo hospodařit podle schváleného rozpočtu, který byl schválen se schodkem ve výši 19 mil. Kč. Celkové schválené příjmy činily 129 mil. Kč. Z tohoto celkového objemu příjmů činily daňové příjmy 95 mil. Kč, nedaňové příjmy 19 mil. Kč, kapitálové příjmy 7 mil. Kč a přijaté dotace ve výši 5 mil. Kč. Celková schválená výše výdajů činila 148 mil. Kč. Běžné výdaje byly ve výši 123 mil. Kč a kapitálové výdaje činily 24 mil. Kč.

Nejvyšší skutečný příjem město získalo z daňových příjmů, a to ve výši 95 mil. Kč a kapitálových příjmů ve výši 28 mil. Kč. Nedaňové příjmy a přijaté dotace tvořily 10 % na celkových příjmech. Konkrétní výše příjmů lze vidět v tabulce 3.9. V daňových příjmech tvořila velký podíl daň z přidané hodnoty. Významný kapitálový příjem byl zapříčiněn z velké části prodejem 26 bytů v hodnotě 4 mil. Kč, prodejem městských pozemků

⁴¹ www.mesto-studenka.cz, 2009.

ve výši 8 mil. Kč a prodejem chrániček rozvodů kabelové televize ve výši 5 mil. Kč. Kapitálový příjem tvoří 18 % na celkových příjmech.

Tabulka č. 3.9 Výše schválených a skutečných příjmů v roce 2008

v tis. Kč

	Schválené příjmy	Procentní vyjádření	Skutečné příjmy	Procentní vyjádření
Daňové příjmy	95 230,5	74 %	95 426,1	62 %
Nedaňové příjmy	19 912,2	15 %	15 181,1	10 %
Kapitálové příjmy	7 941	6 %	28 536,3	18 %
Přijaté dotace	5 933,1	5 %	15 877,5	10 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné výdaje činily 132 mil. Kč z nichž běžné výdaje činily 113 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly ve výši 19 mil. Kč. Podrobnější výše výdajů je uvedena v tabulce číslo 3.10. Nejvyššími položkami běžných výdajů se staly neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 80 mil. Kč, u kterých mají nejvyšší podíl prostředky na platy a platby za odvedenou práci ve výši 25 mil. Kč a prostředky na opravy a udržování majetku ve výši 12 mil. Kč. Dalším vysokým výdajem se staly neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím ve výši 17 mil. Kč. Celkové kapitálové výdaje činily 19 mil. Kč, z nichž nejvyšší částky byly vynaloženy na základní školy ve výši 5,4 mil. Kč, komunikační služby a územní rozvoj ve výši 5 mil. Kč a kanalizaci města ve výši 2 mil. Kč.

Tabulka č. 3.10 Výše schválených a skutečných výdajů v roce 2008

v tis. Kč

	Schválené výdaje	Procentní vyjádření	Skutečné výdaje	Procentní vyjádření
Běžné výdaje	123 760,1	83 %	112 700,7	85 %
Kapitálové výdaje	24 685,4	17 %	19 605,2	15 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Skutečné příjmy činily 155 mil. Kč a skutečná výše výdajů byla ve výši 132 mil. Kč. Město tak na konci roku 2008 hospodařilo s přebytkem ve výši 22 mil. Kč. Celkové hospodaření za rok 2008 je graficky znázorněno v příloze číslo 5, kde je také znázorněna struktura příjmů a výdajů za daný rok.

Hospodaření v roce 2009

Hospodaření v roce 2009 není možné analyzovat z důvodu ještě nesestaveného konečného návrhu závěrečného účtu. V příloze č. 6 se však nachází schválený rozpočet po změnách za rok 2009.

Zhodnocení analýzy za sledované období⁴²

Největší část příjmů za sledované období tvořily daňové příjmy kromě roku 2004, kdy nejvyšší podíl měly přijaté dotace. Daňové příjmy měly za dané období vzestupnou tendenci a jejich průměrný procentní podíl za dané období činil 59 %.

Nedaňové příjmy měly od roku 2004 do roku 2007 klesající tendenci a v roce 2008 byl zaznamenán mírný nárůst. Tento příjem tvořil v průměru 10 % na celkových příjmech, to znamená, že nepatřil k nejvýznamnějším příjmům.

Kapitálové příjmy tvořily většinou nejmenší příjem do rozpočtu. Avšak v roce 2006 a 2008 se jejich výše razantně zvýšila. V roce 2006 byl nárůst zapříčiněn prodejem 89 bytů ve výši 14 mil. Kč. V roce 2008 to bylo hlavně způsobeno prodejem 26 bytů v hodnotě 4 mil. Kč, prodejem městských pozemků ve výši 8 mil. Kč a prodejem chrániček rozvodů kabelové televize ve výši 5 mil. Kč. Průměrný procentní podíl těchto příjmů činil 7 %.

Přijaté dotace měly za celé sledované období klesající tendenci. Nejvyšší výše přijatých dotací byla v roce 2004. Z velké části byla tato výše zapříčiněna státní dotací ve výši 69 mil. Kč. Průměrný procentní podíl za dané období činil 24 %. Konkrétní výše a průměrné procentní vyjádření lze vidět v tabulce 3.11.

Tabulka č. 3.11 Přehled příjmů za sledované období 2004 – 2008

v tis. Kč

	2004	2005	2006	2007	2008	Průměr %
Daňové příjmy	75 439,6	84 846,1	84 985,5	89 457,5	95 426,1	59 %
Nedaňové příjmy	18 303,4	16 237,2	14 838,6	13 604,7	15 181,1	10 %
Kapitálové příjmy	1 863,3	3 492,1	14 281,4	5 449,2	28 536,3	7 %
Přijaté dotace	83 119,6	39 016,6	34 728,6	16 858,2	15 877,5	24 %
Celkové příjmy	178 725,9	143 592	148 834,1	125 369,6	155 021	100 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

⁴² www.mesto-studenka.cz, 2009.

Běžné výdaje měly od roku 2004 snižující se tendenci. V roce 2004 byla tak vysoká výše běžných výdajů zapříčiněna z velké části neinvestičními nákupy a souvisejícími výdaji ve výši 65 mil. Kč a dotacemi příspěvkovým organizacím města ve výši 55 mil. Kč. V dalších letech město nejvíce vydávalo finanční prostředky na platy, opravy a udržování majetku, dotace příspěvkovým organizacím nebo také na sociální dávky. Průměrný procentní podíl běžných výdajů činil 86 %.

Kapitálové výdaje za sledované období dosáhly nejvyšší výše v roce 2004. Tyto výdaje byly použity na sportovní zařízení města ve výši 12 mil. Kč, komunikace ve městě ve výši 6 mil. Kč a kanalizaci ve výši 10 mil. Kč. V roce 2005 byla jejich výše nejmenší, pouhých 14 mil. Kč a v dalších letech postupně začala narůstat. Město nejvíce ve sledovaných letech vydalo prostředky na základní školy města, komunikace, sportovní zařízení, Dělnický dům a výkup nemovitostí. Průměrný procentní podíl na celkových výdajích činil 14 %. Konkrétní výše výdajů a jejich průměrný procentní podíl lze vidět v tabulce číslo 3.12.

Tabulka č. 3.12 Přehled výdajů za sledované období 2004 – 2008

v tis. Kč

	2004	2005	2006	2007	2008	Průměr %
Běžné výdaje	156 951,4	120 212,7	122 783,6	112 533,7	112 700,7	86 %
Kapitálové výdaje	35 190,9	14 681,0	16 435,5	20 545,9	19 605,2	14 %
Celkové výdaje	192 142,2	134 893,7	139 219	133 079,6	132 305,9	100 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření za sledované období se pohybuje převážně v kladných hodnotách. Pouze v roce 2004 byl schodek ve výši 13 mil. Kč a dále v roce 2007 ve výši 8 mil. Kč. Tyto schodky byly hrazeny z přebytků z minulých let. Konkrétní výše výsledků hospodaření v jednotlivých letech lze vidět v tabulce číslo 3.13.

Tabulka č. 3.13 Přehled výsledku hospodaření v jednotlivých letech 2004 – 2008

v tis. Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Přebytek / Schodek	- 13 416,3	8 698,3	9 615,1	- 8 234,9	22 304,6

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

4 ZAVÁDĚNÍ A SPRÁVA MÍSTNÍCH POPLATKŮ V OBCI

Tato kapitola je zaměřena na jednotlivé poplatky uplatňované na území města a jejich zhodnocení ve sledovaném období 2004 - 2008. Dále je zde popsáno zavádění, výběr a vymáhání místních poplatků ve městě Studénka

4.1 Zavádění místních poplatků

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, patří do samostatné působnosti města vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými se mohou zavádět i místní poplatky. Při vydávání obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích se město dále řídí zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Vydáním obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích město stanoví místní poplatky, které bude na svém území uplatňovat. Dále v ní upraví podrobnosti týkající se vybírání, konkrétní sazby poplatku, ohlašovací povinnosti poplatníka při vzniku nebo zániku poplatkové povinnosti, splatnosti poplatku, úlev nebo také úplné osvobození od poplatku. Důležité náležitosti obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích a osoby s místním poplatkem spojené jsou následující:

- ohlašovací povinnost – poplatník je povinen sdělit správci poplatku údaje o své osobě ke vzniku a zániku jeho poplatkové povinnosti a také údaje související s vyměřením výše poplatku. U fyzické osoby jsou to tyto údaje: jméno, příjmení, rodné číslo a trvalý pobyt. U právnické osoby jsou požadované údaje: název, sídlo, identifikační číslo a čísla účtů, na nichž má uložené finanční prostředky z podnikatelské činnosti,
- sazba poplatku – sazba je u jednotlivých poplatků ovlivněna zákonem, který stanovuje horní hranici sazby. Výjimka je u poplatku za provozovaný hrací přístroj, kdy zákon stanovuje i dolní hranici sazby,
- splatnost poplatku – je stanovena obecně závaznou vyhláškou. Jedná se o lhůtu, do kdy má být daný poplatek zaplacen,
- osvobození a úlevy – je na rozhodnutí města, kdo nebo co bude podléhat osvobození od poplatku nebo snížení poplatkové povinnosti (úleva), kromě případů, kdy toto osvobození nebo úlevu stanovuje přímo zákon,
- správce poplatku – správce poplatku je příslušný obecní úřad, který je povinen místní poplatek správě vyměřit, vybrat a také vymáhat,
- poplatník – poplatník je fyzická nebo právnická osoba, u které nastala skutečnost, která podléhá zaplacení místního poplatku správci daně.

Pokud je poplatek zaveden, přechází jeho správa do přenesené působnosti obecního úřadu jakožto správce poplatku. U poplatku za užívání veřejného prostranství určí město v obecně závazné vyhlášce (dále jen OZV) místa, která jsou za veřejné prostranství považována.

Náležitosti, které musí obsahovat OZV jsou název obce, název vyhlášky, číslo a rok vydání vyhlášky, název orgánu, který OZV vydává (zastupitelstvo), datum schválení, zákonné zmocnění k vydání OZV, datum účinnosti OZV, podpis starosty a místostarosty a data vyvěšení OZV na úřední desku a sejmutí z úřední desky. Dále se člení na články a město při jejich vydávání se zpravidla řídí vzory, které na svých stránkách zveřejňuje Ministerstvo vnitra ČR.

4.2 Místní poplatky za sledované období 2004 – 2008

Město podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů uplatňovalo ve sledovaném období pět místních poplatků, které považovalo za důležité zavést na svém území. Mezi tyto poplatky patří poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za provozovaný hrací přístroj a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V roce 2006 byl poplatek ze vstupného zrušen.

Poplatek ze psů

Obecně závazná vyhláška o místních poplatnících města Studénky č. 4/2003 s účinností od 1. 1. 2004, ukládá poplatníkovi oznámit svou poplatkovou povinnost správci poplatku ústně nebo písemně do protokolu do 15 dnů od jejího vzniku. Povinnost platit poplatek ze psů vzniká poplatníkovi, v kalendářním měsíci, kdy jeho pes dovršil stáří tří měsíců. Poplatek se platí za každý i započatý kalendářní měsíc. Tato OZV nebyla do konce roku 2008 novelizována. Pokud je poplatník fyzická osoba, musí sdělit správci své jméno, příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo. Jedná – li se o právnickou osobu, je tato osoba povinna sdělit správci svůj název, sídlo a identifikační číslo. Poplatník je povinen oznámit zánik poplatkové povinnosti, popřípadě změny týkající se výše poplatku nebo nárok na osvobození. Osoby osvobozené od poplatku musí své osvobození správci poplatku prokázat. Tyto osvobozené osoby jsou vypsány v zákoně o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a také dle OZV města jsou to osoby, které převzaly psa z městského útulku pro psy jako náhradní majitelé, a to po dobu jednoho roku od jeho převzetí, osaměle žijící osoby starší 75 let a Policie ČR. Poplatník má rovněž právo požádat správce poplatku o prominutí poplatku nebo

jeho části. Poté, co poplatník oznámí vznik poplatkové povinnosti, vydá správce poplatku poplatníkovi evidenční známku pro psa bez ohledu na to, zda poplatku podléhá či nikoli. Tato známka

je nepřenositelná na jiného psa. Zánik poplatkové povinnosti nastává, pokud poplatníkovi pes zemřel, ztratil se nebo byl prodán. Poplatek se platí i za započatý kalendářní měsíc. Roční sazby poplatku ve městě Studénka jsou:

- za jednoho psa **800 Kč**, za druhého a každého dalšího psa **1 200 Kč** - úlevu na poplatku má držitel psa, který má trvalé bydliště v rodinném domě, a to za jednoho psa ve výši **130 Kč** a za druhého a každého dalšího psa ve výši **190 Kč**,
- za psa, jehož držitelem je poživatel starobního, vdovského, vdoveckého, sirotčího nebo starobního důchodu, který je jeho jediným příjmem **200 Kč**, za druhého a každého dalšího psa, jehož držitelem je tato osoba **300 Kč** - úlevu na poplatku má držitel psa, který má trvalé bydliště v rodinném domě a to ve výši **130 Kč**, za druhého a každého dalšího psa ve výši **190 Kč**.

Poplatek je splatný podle jeho výše. Do 500 Kč je splatný do 31. 3. příslušného roku, nad 500 Kč je splatný ve čtyřech stejných splátkách, nejpozději však do 31. 3., 30. 6., 30. 9. a 30. 11. daného roku. Celková výše vybraného poplatku za sledované období kolísala a byla závislá na počtu poplatníků v daných letech, jak lze vidět v tabulce číslo 4.1. Náklady na poplatek za psy činily v průměru 200 tis. Kč za rok (bez nákladů na mzdy pracovníků, kteří vykonávají správu místních poplatků), což znamená že poplatek nebyl pro město ztrátový.

Tabulka č. 4.1 Přehled výše příjmu z poplatku ze psů a jeho poplatníků za jednotlivé roky
v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Poplatek ze psů	206 970	222 901	222 012	218 184	229 354
Počet poplatníků	904	916	910	957	945

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Podle obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích města č. 4/2003 s účinností od 1. 1. 2004 se tento poplatek platí za zvláštní užívání veřejného prostranství, které je uvedené v zákoně o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tato OZV nebyla do konce roku 2008 novelizována. Pro účely této vyhlášky se veřejným prostranstvím rozumí

všechna náměstí, ulice, chodníky, tržiště a veřejná zeleň, do které se řadí parky, trávníky a další plochy porostlé jak z části tak zcela vegetací. Dále se veřejným prostranstvím rozumí ostatní pozemní komunikace ve městě včetně přilehlé zeleně, která je podél komunikace ve vzdálenosti maximálně deset m od konce její zpevněné části. Poplatník, který chce využívat veřejné prostranství města je povinen toto oznámit správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu nejméně pět dní před jeho užíváním. Pokud je užívání kratší než tři dny, je povinen to oznámit nejpozději v den, kdy začne prostranství užívat. Pokud tento den, kdy chce poplatník oznámit správci poplatku užívání veřejného prostranství, připadne na víkend nebo státem uznávaný svátek, musí poplatník tuto skutečnost oznámit nejbližší následující pracovní den. Po ukončení užívání veřejného prostranství je povinen poplatník oznámit ukončení užívání správci poplatku ústně nebo písemně do protokolu do tří dnů a nahlásit rozsah záboru v m². Při plnění oznamovací povinnosti správci poplatku musí daný poplatník uvést údaje o své osobě, to znamená jedná – li se o fyzickou osobu uvede jméno, příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo. Jedná – li se o právnickou osobu, je tato osoba povinna sdělit správci svůj název, sídlo a identifikační číslo. Je – li poplatník podnikatelský subjekt, musí též uvést čísla účtu u peněžních ústavů, na nichž jsou finanční prostředky z jeho podnikatelské činnosti. Osvobozené od tohoto poplatku jsou akce pořádané na veřejném prostranství, jejichž výtěžek jde na charitativní a veřejně prospěšné účely a také akce pořádané městem Studénkou. Sazba poplatku je za každý i započatý m² a za každý i započatý den užívání veřejného prostranství ve městě Studénka stanovena takto:

- za provádění výkopových prací, umístění stavebních zařízení a skládek **5 Kč** - poplatku však nepodléhají první tři dny užívání,
- za umístění reklamního zařízení **2 Kč**,
- za umístění dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování prodeje **30 Kč** – nárok na úlevu má prodejce, který prodává pouze zeleninu, ovoce a rostliny, sazba je ve výši **10 Kč**,
- za umístění dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování služeb, jako jsou předzahrádky před restauračními zařízeními ve výši **1 Kč** a ostatní ve výši **10 Kč**
- za umístění zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí **2 Kč** – nárok na úlevu mají provozovatelé, kteří tato zařízení provozují v době, kdy se nekoná tradiční pouť na sv. Bartoloměje a na sv. Annu. Touto dobou se rozumí jeden týden před konáním pouti, den pouti a týden po pouti. Sazba poplatku pak činí **1 Kč**,

- za užívání veřejného prostranství pro reklamní akce **10 Kč**.

Poplatek je splatný, jedná – li se o užívání prostranství po dobu kratší než tři dny, v den, kdy užívání začalo. Pokud bylo užívání prostranství delší než tři dny, splatnost poplatku je nejpozději do sedmi dnů, poté co bylo užívání ukončeno. Pokud tento den připadne na víkend nebo státem uznávaný svátek musí poplatník tuto skutečnost oznámit nejbližší následující pracovní den.

Vývoj tohoto poplatku ve sledovaném období kolísal, ale jeho sazba zůstávala stejná. V roce 2004 dosáhl příjem z tohoto poplatku maxima, což bylo způsobeno budováním inženýrských sítí na území města. V roce 2005 byl zaznamenán pokles a v roce 2006 byl příjem za tento poplatek nejnižší za celé sledované období. V 2007 a 2008 byl zaznamenán nárůst díky prováděné revitalizaci panelákových domů v části Studénka Butovice. Značný podíl na výši příjmu za tento poplatek mělo také umístění cirkusů a lunaparků, které se ve městě během roku nacházejí. V tabulce číslo 4.2 lze vidět konkrétní výše příjmu z poplatku v jednotlivých letech. Příjmy z poplatku pokrývaly náklady s ním spojené. Tyto náklady byly zanedbatelné. Jedná se pouze o úklid veřejného prostranství, pokud nepočítáme náklady na mzdy pracovníků, kteří vykonávají správu místních poplatků.

Tabulka č. 4.2 Přehled výše příjmu z poplatku za užívání veřejného prostranství za jednotlivé roky v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Poplatek za užívání veřejného prostranství	400 256	150 051	128 775	150 446	276 148

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Poplatek ze vstupného

Obecně závazná vyhláška města č. 4/2003 s účinností od 1. 1. 2004 stanovila, na jaké akce se tento poplatek ze vstupného vztahuje. Tato OZV nebyla do konce roku 2005 novelizována. Jednalo se o vstupné na akce, které jsou uvedeny v zákoně o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Poplatník byl povinen oznámit správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu druh akce, datum a hodinu jejího konání a výši vstupného, nejpozději pět dnů před konáním akce. Pokud se jednalo o akci, která byla osvobozena od tohoto poplatku, musel poplatník tuto skutečnost nahlásit spolu s oznamovací povinností. Jednalo – li se o fyzickou osobu, byla povinna také sdělit správci poplatku údaje o své osobě, to znamenalo uvést své jméno, příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo. Pokud se jednalo o právnickou osobu uváděla své sídlo, název a identifikační číslo. Jestliže byl poplatník podnikatelský subjekt, musel též uvést

čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž měl uloženy finanční prostředky z jeho podnikatelské činnosti. Do pěti dnů po skončení akce byl pak poplatník povinen oznámit správci poplatku celkovou výši vybraného vstupného, snížené o daň z přidané hodnoty, jestliže byla v ceně vstupného obsažena. Poplatník byl také povinen používat pouze vstupenky označené razítkem správce poplatku, a proto bylo pro vedení evidence potřebné, aby poplatník do pěti dnů po skončení akce předložil neprodané vstupenky k její kontrole. Sazba poplatku z celkové částky vybraného vstupného činila ve městě Studénka **10 %** a jeho splatnost byla 15 dnů ode dne pořádání akce. Od poplatku byly osvobozeny akce, jejichž výtěžek byl určen na veřejně prospěšné a charitativní účely. Tento účel pořádání akce musel však poplatník správci poplatku prokázat. Od poplatku byly dále ve městě osvobozeny spolky, společnosti, hnutí, svazy, kluby a jiná občanská sdružení se sídlem na území města. Jednalo se také o Městské kulturní středisko Studénka, příspěvková organizace a osoby pořádající akci, která byla dotována městem.

Výše tohoto poplatku v roce 2004 a 2005 nestačila pokrývat náklady spojené s jeho vybíráním, které však nebyly městem vyčíslené. I když byla sazba poplatku docela nízká a přijatelná pro poplatníky, snažili se poplatek různými způsoby zkreslovat, aby docílili nižší částky. Prokazování a kontrola byla pak pro město velmi problematická. Poplatek se tak stal pro město ztrátový, a proto ho město v OZV č. 4/2005 s účinností od 1. 1. 2006 zrušilo. V tabulce číslo 4.3 je uveden přehled příjmu za poplatek v letech 2004 a 2005.

Tabulka č. 4.3 Přehled výše příjmu z poplatku ze vstupného za jednotlivé roky					v Kč
	2004	2005	2006	2007	2008
Poplatek ze vstupného	2 643	1 062	-	-	-

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Poplatku podléhá každý povolený výherní hrací přístroj podle obecně závazné vyhlášky města č. 4/2003 s účinností od 1. 1. 2004. Tato OZV nebyla do konce roku 2008 novelizována. Poplatek hradí provozovatel výherního hracího přístroje. Tento poplatník je povinen oznámit správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu den uvedení výherního hracího přístroje do provozu, a to do 15 dnů. Tuto skutečnost musí doložit protokolem dle vyhlášky Ministerstva financí č. 223/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve kterém budou uvedeny počáteční stavy počítadel příslušného výherního hracího přístroje. Dále do protokolu uvede identifikační znaky a adresu umístění přístroje. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě musí poplatník postupovat, jedná – li se o ukončení provozu výherního hracího přístroje. Poplatník

je rovněž povinen informovat správce poplatku do 15 dnů od vzniku o skutečnosti, která nastala a která má vliv na výši odváděného poplatku. Při plnění oznamovací povinnosti je také poplatník povinen sdělit správci poplatku název právnické osoby, její sídlo, identifikační číslo a čísla účtu u peněžních ústavů, na nichž má uloženy finanční prostředky z podnikatelské činnosti. Sazba poplatku ve městě Studénka činí na tři měsíce **5 000 Kč** za jeden výherní hrací přístroj. Pokud je však výherní hrací přístroj provozován kratší dobu než jsou tři měsíce, poplatník platí poměrnou část sazby podle počtu kalendářních dnů provozu hracího přístroje v příslušném období. Splatnost poplatku je v období od 1. 1. do 31. 3. nejpozději však do tohoto data příslušného kalendářního roku, od 1. 4. do 30. 6. nejpozději však do tohoto data příslušného kalendářního roku, od 1. 7. do 30. 9. nejpozději však do tohoto data příslušného kalendářního roku, od 1. 10. do 31. 12. nejpozději však do data 30. 11. příslušného kalendářního roku, pokud však vznikne poplatková povinnost po 30. 11. je poplatek splatný nejpozději do 31. 12. daného roku. Konec poplatkové povinnosti vzniká dnem ukončením provozu výherního hracího přístroje.

Výše příjmu z poplatku se odvíjela v jednotlivých letech od počtu poplatníků v daném roce a počtu výherních automatů, které vlastnili. Od roku 2004 do roku 2008 měl poplatek vzestupnou tendenci. V tabulce číslo 4.4 lze vidět jednotlivé výše příjmu z poplatku v daném roce a počet jeho poplatníků. Náklady na tento poplatek jsou zanedbatelné, nebereme – li v úvahu mzdy pracovníků, kteří vykonávají správu místních poplatků.

Tabulka č. 4.4 Přehled výše příjmu z poplatku za provozovaný hrací přístroj a jeho poplatníků za jednotlivé roky v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Poplatek za provozovaný hrací přístroj	714 012	735 577	810 928	967 770	939 993
Počet poplatníků	8	6	9	9	9

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Poplatníkem jsou osoby uvedené v zákoně o obcích, ve znění pozdějších předpisů podle obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích města č. 4/2003 s účinností od 1. 1. 2004. Těmito poplatníky se rozumí fyzické osoby, které mají ve městě trvalý pobyt, nebo fyzické osoby, které mají ve městě stavbu určenou k individuální rekreaci, a ve které nejsou hlášeny k trvalému pobytu. Pokud vznikne poplatníkovi poplatková povinnost, je to povinen oznámit

správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu nejpozději do 15 dnů ode dne jejího vzniku. Poplatník musí také oznámit své jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo. Poplatník, který vlastní ve městě stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášen k trvalému pobytu, je povinen oznámit také evidenční nebo popisné číslo stavby. Nemá – li tato stavba své evidenční nebo popisné číslo, musí oznámit parcelní číslo pozemku, na kterém je stavba umístěna. Poplatník uvedený v zákoně o místních poplatcích je také povinen oznámit správci poplatku zánik své poplatkové povinnosti v důsledku změny trvalého bydliště nebo vlastnictví stavby určené nebo sloužící k individuální rekreaci. Tato skutečnost musí být oznámena ústně nebo písemně do protokolu nejpozději do 15 dne ode dne jejího vzniku.

Sazba poplatku pro město Studénka v roce 2004 činila **320 Kč**. Tato výše byla tvořena z částky 70 Kč a z částky 250 Kč za kalendářní rok, stanovené podle skutečných nákladů města předcházejícího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, který činil 2 646 100 Kč. Tato výše nákladů je brána z roku 2002, jelikož město nemělo ke dni vydání této obecně závazné vyhlášky součet nákladů z předešlého roku (jedná pouze o částku týkající se odvozu netříděného komunálního odpadu od občanů ne odvozu velkoobjemových kontejnerů). Výše nákladů byla stanovena podle počtu poplatníků s trvalým pobytem na území města včetně cizinců ve výši 10 462 osob a 63 osob bez trvalého pobytu, které vlastnily stavbu na území města k individuální rekreaci. Celkový počet poplatníků za rok 2003 pro výpočet nákladů činil 10 525. Náklady na jednoho poplatníka byly vypočítány takto: $2\,646\,100 / 10\,525 = 251,41 \text{ Kč}$.

V případě, že osoba změní místo trvalého pobytu nebo se změní vlastnictví stavby, která je určena nebo sloužící k individuální rekreaci v průběhu kalendářního roku, uhradí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu nebo vlastnictví stavby v daném roce. Dojde – li ke změně během kalendářního měsíce, je pro stanovení počtu měsíců rozhodný stav na konci tohoto měsíce. Poplatek je splatný ve dvou stejných splátkách. První splátka je splatná nejpozději do 30. 4. a druhá nejpozději do 31. 10. kalendářního roku. Pokud vznikne poplatková povinnost po 30. 4., je poplatek splatný najednou nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy poplatková povinnost vznikla.

Od poplatku jsou osvobozeny osoby po dobu umístění v Ústavu sociální péče pro mentálně postižené ženy v Nové Horece, osoby po dobu umístění ve výkonu trestu odnětí svobody a děti po dobu nařízení ústavní výchovy. Osoby, které mají ve městě trvalý pobyt, jsou osvobozeny z titulu vlastnictví stavby, která je určena nebo slouží k individuální rekreaci. Osoby, které

se zdržují po dobu delší než šest měsíců mimo území České republiky a dále každé čtvrté a další dítě v rodině, které nedosáhlo k 1. 1. příslušného kalendářního roku osmnáct let. Vznik a zánik osvobození od poplatku je poplatník povinen oznámit správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu ve lhůtě do 15 dnů ode dne, kdy daná skutečnost vznikla.

Zastupitelstvo město Studénky dne 7. 12. 2004 vydalo obecně závaznou vyhlášku o místních poplatcích č. 2/2004, s účinností od 1. 1. 2005, která novelizuje obecně závaznou vyhlášku č. 4/2003, o místních poplatcích. Tato novelizace se týká pouze poplatku za komunální odpad, kterou se mění sazba a splatnost daného poplatku. Sazba poplatku pro poplatníka byla určena ve výši **396 Kč**. Tato výše byla tvořena z částky 146 Kč a z částky 250 Kč za kalendářní rok, stanovená podle skutečných nákladů města předcházejícího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, které činily 2 832 077 Kč. Tato výše nákladů je brána z roku 2003, jelikož město nemělo ke dni vydání této obecně závazné vyhlášky součet nákladů z předešlého roku (jedná pouze o částku týkající se odvozu netříděného komunálního odpadu od občanů ne odvozu velkoobjemových kontejnerů). Počet poplatníků, kteří měli na území města Studénky trvalý pobyt včetně cizinců, činil 10 384 a počet osob, které zde neměly trvalý pobyt, ale vlastnily stavbu na území města k individuální rekreaci ve výši 65 osob. Celkový počet poplatníků za rok 2004 pro výpočet nákladů tedy činil 10 449 Kč. Náklady na jednoho poplatníka byly vypočítány takto: $2\,832\,077 / 10\,449 = 251,41$ Kč.

Poplatek je podle novelizované OZV splatný ve dvou stejných splátkách, vždy nejpozději do 31. 5. a do 31. 10. daného roku. Vznikne – li poplatková povinnost poplatníkovi po 31. 5., je poplatek splatný najednou, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy poplatková povinnost vznikla.

Dne 6. 12. 2005 zastupitelstvo města vydalo další obecně závaznou vyhlášku o místních poplatcích č. 3/2005 s účinností od 1. 1. 2006, která novelizuje obecně závaznou vyhlášku č. 4/2003 o místních poplatcích ve znění obecně závazné vyhlášky č. 2/2004. Tato novelizace OZV se týká zrušení poplatku ze vstupného a změny sazby, splatnosti a osvobození u poplatku za komunální dopad. Sazba poplatku za komunální odpad podle vyhlášky činila **396 Kč**. Tato výše poplatku byla tvořena ze dvou částí, z nichž první část byla ve výši 146 Kč za kalendářní rok a druhá část byla ve výši 250 Kč za kalendářní rok, stanovená podle skutečných nákladů města předcházejícího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, které činily 3 315 511 Kč. Tato výše nákladů je brána z roku 2004, jelikož město nemělo ke dni vydání této obecně závazné vyhlášky součet nákladů z předešlého roku (jedná

pouze o částku týkající se odvozu netříděného komunální odpadu od občanů ne odvozu velkoobjemových kontejnerů). Celkový počet poplatníků za rok 2005 pro výpočet nákladů činil 10 386, z nichž 10 327 osob bylo ve městě hlášeno k trvalému pobytu včetně cizinců a 59 osob zde nemělo přihlášený trvalý pobyt, ale vlastnily stavby na území města k individuální rekreaci. Výpočet nákladů na jednoho poplatníka byl vypočítán takto: $3\,315\,511 / 10\,386 = 319,23 \text{ Kč}$.

Podle této vyhlášky se mění také jeho splatnost. Poplatek je splatný ve dvou stejných splátkách, vždy nejpozději do 31. 5. a do 31. 10. daného roku. Vznikne – li poplatková povinnost poplatníkovi po 31. 10. kalendářního roku, je poměrná část poplatku splatná do 31. 12. tohoto roku.

Dále se touto OZV doplňuje ustanovení o osvobození od poplatku. Od poplatku jsou osvobozeny také osoby po dobu pobytu v Domě pokojného stáří v Domově sv. Anny na ulici Malá strana. Poplatník je osvobozen v poměrné výši poplatku za jednotlivé celé kalendářní měsíce, v nichž osvobození uplatňuje. Tento nárok na osvobození nelze uplatnit zpětně, ale nejdříve za příslušný kalendářní rok, ve kterém poplatník svůj nárok oznámil. Dále jsou osoby osvobozené od poplatku povinny prokázat trvání svého nároku na osvobození nejpozději do 31. 3. kalendářního roku, v němž poplatková povinnost trvá. Pokud tuto povinnost nesplní do daného data, nárok na osvobození za tento kalendářní rok zaniká.

V roce 2006 dne 12. 12. zastupitelstvo města vydalo OZV o místních poplatcích č. 1/2006 s účinností od 1. 1. 2007, která novelizuje OZV č. 4/2003, o místních poplatcích, ve znění OZV č. 2/2004 a OZV č. 3/2005. Tato OZV stanovila pouze sazbu poplatku za komunální odpad ve výši **396 Kč**. Tato výše je tvořena částkou 146 Kč a částkou 250 Kč za kalendářní rok, stanovenou podle skutečných nákladů města předcházejícího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, které činily 3 637 233 Kč. Tato výše nákladů je brána z roku 2005, jelikož město nemělo ke dni vydání této obecně závazné vyhlášky součet nákladů z předešlého roku (jedná pouze o částku týkající se odvozu netříděného komunálního odpadu od občanů ne odvozu velkoobjemových kontejnerů). Celkový počet poplatníků za rok 2006 pro výpočet nákladů činil 10 341. Z této výše bylo 10 282 osob hlášeno k trvalému pobytu ve městě včetně cizinců a 59 nebylo přihlášeno k trvalému pobytu, ale vlastnily stavby na území města k individuální rekreaci. Výpočet nákladů na jednoho poplatníka byl vypočítán takto: $3\,637\,233 / 10\,341 = 351,73 \text{ Kč}$.

Zastupitelstvo města dne 4. 12. 2007 vydalo OZV o místních poplatcích č. 2/2007 s účinností od 1. 1. 2008, která novelizuje OZV č. 4/2003, o místních poplatcích, ve znění OZV č. 2/2004 a OZV č. 3/2005 a OZV č. 1/2006. Tato obecně závazná vyhláška změnila sazbu poplatku za komunální odpad na výši **420 Kč** a také úlevu od poplatku. Tato výše sazby byla tvořena z částky 170 Kč a z částky 250 Kč za kalendářní rok, stanovenou podle skutečných nákladů města předcházejícího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Skutečné náklady předcházejícího roku činily 3 960 273 Kč. Tato výše nákladů je brána z roku 2006, jelikož město nemělo ke dni vydání této obecně závazné vyhlášky součet nákladů z předešlého roku (jedná pouze o částku týkající se odvozu netříděného komunálního odpadu od občanů ne odvozu velkoobjemových kontejnerů). Počet poplatníků, kteří měli na území města Studénky trvalý pobyt včetně cizinců činil 10 324 a 60 osob, které zde neměly trvalý pobyt, ale vlastnily stavby k individuální rekreaci, které se nacházely na území města. Celkový počet poplatníků za rok 2007 pro výpočet nákladů tedy činil 10 384. Náklady na jednoho poplatníka byly vypočítány takto: $3\,960\,273 / 10\,384 = 381,38$ Kč.

Úleva od poplatku ve výši 50 % (ze sazby 420 Kč na 210 Kč) je poskytována osobám, které v daném kalendářním roce dosáhnou věku 75 let a starší, pokud nejsou jinak osvobozené od poplatku. Vznik nároku na úlevu nemusí poplatník oznamovat správci poplatku.

Výše poplatku za komunální odpad ve sledovaném období mírně kolísala. V roce 2004 byla vybraná výše poplatku za celé období nejnižší. Bylo to dáno sazbou poplatku, která činila 320 Kč. V roce 2005 výše příjmu z poplatku razantně stoupla, díky zvýšení jeho sazby. V roce 2006 byla sazba na stejné úrovni avšak příjem z poplatku mírně klesl. Bylo to dáno tím, že se zvýšil počet poplatníků, kteří poplatek neuhradili. Pro rok 2007 byla opět ponechána stejná výše sazby a to zapříčinilo, že výše vybraného poplatku se oproti roku 2006 příliš nezměnila. V roce 2008 se zvýšila sazba poplatku a tím vzrostla i výše příjmu. Nejvyšší nárůst z poplatku byl tedy zaznamenán v letech 2005 a 2008, kdy se podle OZV sazba poplatku zvyšovala.

Náklady na poplatek za komunální odpad se skládají ze dvou částek. První částka je za odvoz netříděného komunálního odpadu od občanů (tato výše je uváděna v OZV pro výpočet nákladů na jednoho poplatníka). Druhá částka uvádí výši za odvoz velkoobjemových kontejnerů, skládkové, tříděný sběr, sběrný dvůr, svoz objemových odpadů a černé skládky. Náklady na komunální odpad značně převyšují příjmy z tohoto poplatku. Konkrétní výše nákladů a příjmu z poplatku a jeho sazby v jednotlivých letech lze vidět v tabulce č. 4.5.

Tabulka č. 4.5 Přehled výše nákladů, příjmu a sazby poplatku za komunální odpad v jednotlivých letech v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Poplatek za komunální odpad	3 042 085	3 926 065	3 788 669	3 790 575	3 956 694
Sazba poplatku v jednotlivých letech	320	396	396	396	420
Náklady na komunální odpad celkem	3 875 110	4 326 380	4 656 062	4 925 199	4 877 068

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vyčíslení nákladů je převzato z podkladů na městském úřadě ve Studénce a z systému ARIS – RARIS na stránkách Ministerstva financí ČR, vlastní zpracování.

Zhodnocení místních poplatků za sledované období

Ve sledovaném období bylo uplatňováno ve městě Studénka pět místních poplatků, z nichž nejvyšší podíl na celkových místních poplatcích má poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve výši 74 %. Nejvyšší nárůst příjmu z tohoto poplatku byl v roce 2005 a 2008, kdy město OZV zvýšilo jeho sazbu. Tento poplatek je uplatňován ve většině obcí ČR a tvoří nejvyšší výnos z místních poplatků.

Druhý nejvyšší procentní podíl z celkových místních poplatků měl poplatek za výherní hrací přístroj se 17 %. Sazba poplatku se během období neměnila. Tento poplatek je také hodně uplatňován v obcích z důvodu jeho výnosnosti. Poplatek ze psů a poplatek za užívání veřejného prostranství se podílí na celkových místních poplatcích 4 %. U obou poplatků se ve sledovaném období nezměnily sazby. Poslední poplatek ze vstupného, který byl ve městě uplatňován zaujímá pouze 1 %. Je to dáno tím, že v roce 2006 byl OZV zrušen díky jeho ztrátovosti. Celkový přehled příjmů z místních poplatků za dané období lze vidět v tabulce č. 4.6.

Tabulka č. 4.6 Přehled místních poplatků ve městě Studénka za 2004 – 2008

v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008	Průměr %
p. ze psů	206 970	222 901	222 012	218 184	229 354	4 %
p. za užívání veřejného prostranství	400 256	150 051	128 775	150 446	276 148	4 %
p. ze vstupného	2 643	1 062	-	-	-	1 %
p. za výherní hrací přístroj	714 012	735 577	810 928	967 770	939 993	17%
p. za komunální odpad	3 042 085	3 926 065	3 788 669	3 790 575	3 956 694	74 %
Celkem	4 365 966	5 035 656	4 950 384	5 126 975	5 402 189	100 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Výnosy z místních poplatků nemají speciální určení jejich použití. Například poplatníci poplatku ze psů však obdrží po úhradě tohoto poplatku sáčky na psí exkrementy. Ve městě je také vybudované venčíště pro psy, která jsou pravidelně uklížena. Rovněž je prováděn úklid veřejných prostranství od psích exkrementů. Pokud se jedná o poplatek za komunální odpad, ve městě jsou vybudovány sběrné dvory, jejichž provoz hradí město a dále jsou po městě rozmístěny kontejnery na tříděný odpad.

Místní poplatky tvořily ve sledovaném období v průměru 6 % z celkových daňových příjmů města Studénky. Tato procentní výše není příliš významná, avšak jsou nedílnou součástí daňových příjmů města. Díky tomu, že město může samo stanovit sazbu za poplatky do horní hranice dané zákonem o místních poplatcích, může tak ovlivnit výnos z těchto poplatků, a tím i celkové daňové příjmy, i když v malé výši. Město dále může ovlivnit v daňových příjmech výši daně z nemovitostí. Město může koeficient (daný podle počtu obyvatel), který má přiřazený zvýšit o jeden stupeň nebo snížit až o tři stupně. V tabulce číslo 4.7 lze vidět procentní podíl místních poplatků v jednotlivých letech.

Tabulka č. 4.7 Podíl místních poplatků na celkových daňových příjmech

v Kč

	2004	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	75 439 600	84 846 100	84 985 500	89 457 500	95 426 100
Místní poplatky	4 365 966	5 035 656	4 950 384	5 126 975	5 402 189
Podíl v %	5,8 %	5,9 %	5,8 %	5,7 %	5,7 %

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

4.3 Výběr a vymáhání místních poplatků

Výběr místních poplatků ve městě Studénka je uskutečňován prostřednictvím městem odeslané složenky poplatníkovi. U složenky je připojená část, na které se poplatník dozví informace například o splatnosti poplatku a možnosti jeho navýšení až na trojnásobek, pokud nebude poplatek ve stanoveném termínu zaplacen. Toto navýšení poplatku však město ve sledovaném období pěti let neuplatnilo. Tento postup je využíván u poplatku ze psů a poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. U ostatních poplatků nejsou složenky zasílány (za užívání veřejného prostranství, výherní hrací přístroj), poněvadž tyto poplatky se vztahují jen na některé subjekty a také výše poplatku je vypočtena pro každý případ individuálně. Iniciativa města, která spočívá v odesílání složek, je zcela dobrovolná a zaručuje, že si poplatníci uvědomí včas svůj závazek vůči městu, na který by jinak snadno zapomněli. Zaručuje také, že je poplatek ve většině případů v čas zaplacen a městu tak nevznikají další náklady s jeho vymáháním.

Pokud však místní poplatek není ani po odeslání složenky zaplacen včas a ve stanovené výši, vyměří pověřený zaměstnanec místní poplatek do šesti měsíců po uplynutí kalendářního roku platebním výměrem. Tento platební výměr obsahuje upozornění, že poplatek musí být uhrazen do 30 dnů od jeho doručení. Platební výměr má formu rozhodnutí. Pokud dlužník tento nedoplatek neuhradí do stanoveného data, zašle příslušný zaměstnanec dlužníkovi do tří měsíců od data splatnosti nedoplatku výzvu. Výzva obsahuje upozornění, že pokud ani tento nedoplatek neuhradí v náhradní lhůtě, a to do osmi dnů od doručení výzvy, bude vymáhán daňovou exekucí. V tomto případě zaměstnanec vydá exekuční příkaz a v odůvodněných případech je oprávněn požádat o exekuci soud nebo soudního exekutora.

V případě, že dlužník v průběhu řízení zemře, je pohledávka vymáhána v dědickém řízení. Pokud bylo u dlužníka zjištěno, že na jeho majetek byl prohlášen konkurz nebo bylo zahájeno insolventní řízení, uplatní správce poplatku tuto pohledávku v příslušném řízení. Pokud se pohledávka stane nevymahatelnou nebo náklady spojené s vymáháním pohledávky by byly stejné nebo vyšší než daný nedoplatek, rozhodne příslušný správce poplatku v souladu se zákonem o odpisu pohledávky.

Nesplní – li poplatník ohlašovací povinnost danou OZV města, správce poplatku pošle poplatníkovi výzvu, proti které se nelze odvolat. Správce poplatku je současně oprávněn

uložit danému poplatníkovi pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy podle zákona o správě daní a poplatků.

Tabulka č. 4.8 Přehled pohledávek z místních poplatků za 2004 – 2008

v Kč

	Výše nedoplatku z p. ze psů	Počet dlužníků	Výše nedoplatku z p. za užívání veřejného prostranství	Počet dlužníků	Výše nedoplatku z p. za komunální odpad	Počet dlužníků
2004	15 808	35	4 367	2	567 639	867
2005	16 217	34	576	1	669 623	876
2006	17 779	42	6 976	3	779 919	937
2007	19 912	34	26 495	2	860 071	911
2008	24 093	47	45 234	2	975 427	880

Zdroj: www.mesto-studenka.cz, 2009, vlastní zpracování.

Pohledávky z místních poplatků za sledované období byly pouze u poplatku ze psů, poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku za komunální odpad. Výše nedoplatku z poplatku ze psů se od roku 2004 do roku 2008 postupně zvyšovala, díky narůstajícímu počtu dlužníků. Například v roce 2004 jich bylo 35 a v roce 2008 už 47. Výše nedoplatku z poplatku za užívání veřejného prostranství se v daných letech různil, i když v průměru byli za celé sledované období jen dva dlužníci, kteří zabírali veřejné prostranství v souvislosti s revitalizací panelových domů.

Poslední nedoplatky z místních poplatků byly z poplatku za komunální odpad. Jeho výše byla nejvyšší z těchto pohledávek. V daném období měla zvyšující se tendenci, i když počet dlužníků se v jednotlivých letech příliš nelišil. Například v roce 2007 byla vyšší pohledávka za poplatek než v roce 2006, přičemž v roce 2007 se počet dlužníků snížil. Je to dané tím, že někteří dlužníci své dluhy neuhradili ani za předcházející období, čímž došlo k nárůstu dlužné částky. Dále v roce 2008 je výše nedoplatku nejvyšší a přitom počet dlužníků se oproti roku 2007 snížil. Tato skutečnost byla dána tím, že v roce 2008 byla zvýšená sazba tohoto poplatku. V tabulce č. 4.8 lze vidět konkrétní výše nedoplatků z místních poplatků za období 2004 – 2008.

5 ZÁVĚR

Město Studénka je nemladším městem v moravskoslezském kraji, které se nachází blízko města Nový Jičín. Je rozděleno do tří městských částí (Studénka, Butovice, Nová Horka) a k 1. 1. 2009 bylo na území města evidováno 10 147 obyvatel. Jedná se o obec s pověřeným obecním úřadem.

Podle zákona o obcích, ve znění pozdějších předpisů, obec hospodaří podle svého rozpočtu, který je sestavován na kalendářní rok. Jedná se o bilanci příjmů a výdajů dané obce, ve které jsou zachyceny všechny finanční operace a jeho struktura vychází z rozpočtové skladby. Podle analýzy hospodaření ve městě Studénka bylo zjištěno, že daňové příjmy se podílejí na celkových příjmech 59 %. Jedná se tedy o nejvyšší podíl na celkových příjmech města. Druhý nejvyšší podíl zaujímají přijaté dotace s 24 %. Ostatní příjmy jako jsou nedaňové příjmy a kapitálové příjmy mají pouze doplňující charakter. Pokud se jedná o výdaje, většinový podíl zaujímají výdaje běžné s 86 % a kapitálové výdaje se podílejí 14 %. Ve sledovaném období 2004 až 2008 město hospodařilo převážně s přebytkem, pouze v roce 2004 a 2007 město hospodařilo na konci roku se schodkem, který byl však uhrazen z přebytků minulých let.

Cíl stanovený v úvodu byl splněn, protože analýza hospodaření, která byla provedena zjistila, jaké příjmy (a jejich výše) město získávalo a kde tyto finanční prostředky později vynaložilo jako výdaje (a v jaké výši).

Podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů město uplatnilo na svém území ve sledovaném období 2004 – 2008 pět místních poplatků. Jednalo se o poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za výherní hrací přístroj a poplatek za komunální odpad. Místní poplatky jsou zaváděny obecně závaznou vyhláškou o místních poplatcích, která musí obsahovat dané náležitosti. Obecně závaznou vyhlášku obec vydává i pokud se jedná o jiné záležitosti, například o zřízení obecní policie nebo o noční klid v obci.

Podle zjištěného výpočtu za sledované období má nejvyšší podíl na celkových místních poplatcích poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v procentní výši 74 %. Druhý je poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, který zaujímá 17 %. Ostatní místní poplatky, jako je poplatek ze psů a poplatek za užívání veřejného prostranství, se podílejí 4 %. Nejmenší podíl zaujímá poplatek ze vstupného, který činil pouze 1 %. Bylo to dané tím, že ho město v obecně závazné vyhlášce o místních poplatcích v roce 2006 zrušilo z důvodu jeho ztrátovosti.

Jak bylo zjištěno, celkové místní poplatky se za sledované období podílejí na daňových příjmech ve městě Studénka 6 %. Tato procentní výše nezaujímá příliš významný podíl, avšak je důležitou součástí daňových příjmů města. Město může výši příjmů z daných místních poplatků ovlivnit tím, že bude zvyšovat sazbu jednotlivých poplatků do horní hranice dané zákonem o místních poplatcích, a tím zvyšovat i daňové příjmy. Stanovení sazby poplatku, která je však limitována horní hranicí sazby, je tedy zcela na rozhodnutí města.

Hypotéza, která tvrdí, že podíl místních poplatků na celkových daňových příjmech tvoří v průměru 5 %, se nepotvrdila. Rozdíl o 1 procentní bod je z důvodu, že ve městě Studénka nebylo uplatněno všech devět poplatků, ale jen pět za sledované období 2004 – 2008.

Většina místních poplatků, které byly uplatněny na území města pokrývají náklady s nimi spojené. Náklady, které byly zjištěny o místních poplatcích nezahrnují v sobě mzdy pracovníků, kteří vykonávají správu místních poplatků. Nejmenší náklady má město s poplatkem za provozovaný hrací přístroj, jelikož poplatníci hradí své závazky vůči městu včas a tím nevznikají náklady na jeho vymáhání. U poplatku za veřejné prostranství jsou náklady rovněž velmi nízké, jelikož se jedná pouze o úklid veřejného prostranství. Poplatek ze psů má téměř výdaje stejné jako příjmy, ale nelze ho považovat za ztrátový. První poplatek, u kterého příjmy nestačily pokrývat náklady, je poplatek ze vstupného. Bylo to kvůli tomu, že se poplatníci snažili svůj poplatek různě snižovat, aby docílili nižší částky. Příjmy však z tohoto poplatku byly opravdu velmi nízké, a proto byl tento poplatek v roce 2006 zrušen. Poslední poplatek za komunální odpad zaujímá většinový podíl na celkových místních poplatcích, avšak jeho náklady značně převyšují příjmy. Tento poplatek je pro město však velmi důležitý, neboť díky němu jsou snižovány náklady spojené s odvozem odpadu. Občané si tak část nákladů na likvidaci odpadu hradí.

Hypotéza, která tvrdí že výše příjmů z místních poplatků nepokrývá náklady s nimi spojené, je tudíž částečně pravdivá. Tato hypotéza se potvrdila pouze u dvou poplatků z celkových pěti místních poplatků.

S tématem místní poplatky také souvisí neuhrazené závazky poplatníků vůči městu, tudíž pohledávky z místních poplatků. Tyto pohledávky za období 2004 – 2008 byly zjištěny pouze u poplatku ze psů, poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku za komunální odpad. Výše pohledávek u těchto všech místních poplatků má zvyšující se tendenci, i když se počet dlužníků v jednotlivých letech různí. Je to dané tím, že někteří dlužníci své dluhy neuhradili ani za předcházející období.

Cíl stanovený v úvodu byl také splněn z toho důvodu, jelikož byly charakterizovány místní poplatky v daném městě a následně zhodnoceny za celé sledované období.

SEZNAM LITERATURY

Použitá literatura:

- [1] Grůň, L. *Finanční právo a jeho instituty*. 3. vyd. Praha: Linde, 2009. 336 s. ISBN 978-80-7201-745-4.
- [2] Jílek, M. *Fiskální decentralizace: empirie a teorie*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 426 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [3] Jirásková, Z.; Šneberková, A. *Místní poplatky v praxi*. 3. vyd. Praha: PBtisk, s.r.o., 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1
- [4] Lajtepová, E. *Veřejné finance*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, s.r.o., 2007. 151 s. ISBN 978-80-7204-495-5
- [5] Pelc, V. *Místní poplatky - úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. vyd. Praha: Linde, 2008. 304 s. ISBN 978-80-7201-691-4.
- [6] Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2.vyd. Praha.: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9

Internetové zdroje:

- [7] Město Studénka – O našem městě [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=223
- [8] Město Studénka – Zastupitelstvo města [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1293&Itemid=750,
- [9] Město Studénka – Program rozvoje města Studénky [online]. [cit. 2010-3-8]. Dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/pdf/prm-sv3-zari-2007.pd>

[10] Město Studénka – Rada města [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1295&Itemid=752

[11] Město Studénka – Výbory zastupitelstva města [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1294&Itemid=751

[12] Město Studénka – Komise rady [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1296&Itemid=753

[13] Město Studénka – Městský úřad [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1297&Itemid=754

[14] Město Studénka – Městská policie Studénky [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=622&Itemid=220

[15] Město Studénka – Školství [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1408&Itemid=439

[16] Město Studénka – Pečovatelská služba [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=716&Itemid=499

[17] Město Studénka – Městské kulturní středisko, příspěvková organizace [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_contact&view=category&catid=119&Itemid=454

- [18] Město Studénka – Historie města [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=614&Itemid=233
- [19] Město Studénka – Významní občané [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mestostudenka.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=615&Itemid=237
- [20] Město Studénka – Závěrečný účet roku 2004 [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: http://www.mesto-studenka.cz/pdf/zaverecny_ucet_rok_2004.pdf
- [21] Město Studénka – Závěrečný účet roku 2005 [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/pdf/zaverecny-ucet-rok-2005.pdf>
- [22] Město Studénka – Závěrečný účet roku 2006 [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/pdf/zaverecny-ucet-2006.pdf>
- [23] Město Studénka – Závěrečný účet roku 2007 [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/pdf/zaverecny-ucet-2007.pdf>
- [24] Město Studénka – Závěrečný účet roku 2008 [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/public/documents/rozpocet-rozpocetovyvyhled/2008/zaverecny-ucet-2008.pdf>
- [25] Město Studénka – Sportovní areály Studénka, s. r. o. [online]. [cit. 2010-3-8]. dostupný z WWW: www.sas-studenka.cz
- [26] Město Studénka – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí za rok 2005 [online]. [cit. 2010-3-28]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/pdf/vykaz-2005.pdf>
- [27] Město Studénka – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí za rok 2006 [online]. [cit. 2010-3-28]. dostupný z WWW:

<http://www.mesto-studenka.cz/pdf/zaverecny-ucet-2006-priloha-5-vykaz-pro-hodnoceni-rozpocetu.pdf>

[28] Město Studénka – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazku obcí za rok 2008 [online]. [cit. 2010-3-28]. dostupný z WWW: <http://www.mesto-studenka.cz/public/documents/rozpocet-rozpocetovy-vyhled/2008/zaverecny-ucet-2008-vykaz-pro-hodnoceni-rozpocetu.pdf>

Ostatní:

Obecně závazná vyhláška města o místních poplatcích č. 4/2003

Obecně závazná vyhláška města o místních poplatcích č. 2/2004

Obecně závazná vyhláška města o místních poplatcích č. 3/2005

Obecně závazná vyhláška města o místních poplatcích č. 1/2006

Obecně závazná vyhláška města o místních poplatcích č. 2/2007

Vnitroorganizační směrnice města – pravidla pro správu pohledávek

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazku obcí za rok 2004

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazku obcí za rok 2007

Zákon č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška ministerstva financí č. 223/1993 Sb., o hracích přístrojích, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM ZKRATEK

TJ	Tělovýchovná jednota
HC	hokejový klub
OZV	obecně závazná vyhláška

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB - TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB - TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Pustějově dne 4. května 2010

.....
Lenka Pavlíková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Pustějov 182, okr. Nový Jičín, 742 43

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Struktura příjmů, výdajů a hospodaření města Studénky v roce 2004
- Příloha č. 2 Struktura příjmů, výdajů a hospodaření města Studénky v roce 2005
- Příloha č. 3 Struktura příjmů, výdajů a hospodaření města Studénky v roce 2006
- Příloha č. 4 Struktura příjmů, výdajů a hospodaření města Studénky v roce 2007
- Příloha č. 5 Struktura příjmů, výdajů a hospodaření města Studénky v roce 2008
- Příloha č. 6 Upravený rozpočet pro rok 2009 po rozpočtovém opatření č. 2009/5